

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

المراد
عليه السلام

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

امام علی از زبان پیامبر اکرم

«در مذاہب شیعہ و سنی»

سید محمد شفیعی مازندرانی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام علي از زبان پیامبر اکرم در منابع شیعه و سنی

نویسنده:

محمد شفیعی مازندرانی

ناشر چاپی:

مسجد مقدس جمکران

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	امام علی از زبان پیامبر اکرم در منابع شیعه و سنی
۸	مشخصات کتاب
۸	اشاره
۱۲	فهرست
۱۷	مقدمه ناشر
۱۹	یادگار خاتم النبیین و تبیین کننده قرآن
۲۰	علی مترجم فرهنگ قرآنی
۲۱	صدیق و فاروق
۲۱	علی اولین مؤمن
۲۳	علی مَبْنِی
۲۴	جایگاه علی علیه السلام نسبت به پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله
۲۴	قلبی را که خدا آزمود و پذیرفت
۲۶	مولای شماس
۲۷	حجت بر خلق
۲۸	خلیفه بعد از من است
۲۸	علی علیه السلام خلیفه من
۲۹	آثار ولایت (اعجاز ولایت)
۳۳	غفران الهی
۳۴	علی علیه السلام عامل عاقبت بخیر شدن
۳۵	لعنت بر مخالفان
۳۶	علی خروج از ایمان
۳۶	کیفر انکار ولایت علی علیه السلام
۳۷	نشان کفر

- ۳۹ ..... تقاضای پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۴۰ ..... اصل و فرع -
- ۴۱ ..... حق با علی است
- ۴۲ ..... یک ضربت تاریخ ساز و یکتا -
- ۴۳ ..... بهشت در اشتیاق دیدار چهار تن
- ۴۴ ..... میزان و معیار
- ۴۵ ..... نشانه محبت به رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۴۵ ..... ملاک حسب به پیامبر
- ۴۶ ..... موقعیت اهل بیت علیهم السلام
- ۴۷ ..... علی علیه السلام و مهدی علیه السلام
- ۴۸ ..... ذوالفقار و جوانمرد روزگار
- ۴۸ ..... بهترین بشر
- ۴۹ ..... صراط مستقیم
- ۴۹ ..... همه خواهان اویند
- ۵۰ ..... حسادت نسبت به علی
- ۵۱ ..... منافق شناسی
- ۵۱ ..... اهل بیت شناسی
- ۵۲ ..... سه مسأله در حق علی علیه السلام در شب معراج
- ۵۳ ..... هر کجا هستم تو هستی
- ۵۳ ..... زینت علی علیه السلام از زبان پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۵۴ ..... اعجاز ولایت علی علیه السلام
- ۵۴ ..... عامل قبولی عبادت
- ۵۶ ..... مودت به علی علیه السلام عبادت است
- ۵۷ ..... ملاک سعادت و شقاوت
- ۵۸ ..... اعجاز حب علی علیه السلام
- ۶۱ ..... عاقبت درگیری با علی علیه السلام

- ۶۲ ..... کسی که در فضل علی علیه السلام تردید می کند
- ۶۲ ..... به من دشنام داد و مرا آزرد
- ۶۳ ..... کسی که از بیعت با علی علیه السلام بیرون رود
- ۶۴ ..... قاتل علی علیه السلام
- ۶۵ ..... در عزای علی علیه السلام
- ۶۷ ..... فهرست منابع
- ۷۳ ..... درباره مرکز

مشخصات کتاب

نام کتاب: امام علی علیه السلام از زبان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در منابع شیعه و سنی

مؤلف: سید محمد شفیعی مازندرانی

ناشر: انتشارات مسجد مقدّس جمکران

تعداد صفحات: 64ص

زبان: فارسی

تاریخ نشر: تابستان 1386

نوبت چاپ: اول

چاپ: پاسدار اسلام

شمارگان: 2000 جلد

قیمت: 400 تومان

شابک: 7 - 096 - 973 - 964 - 978

مرکز پخش: انتشارات مسجد مقدّس جمکران

فروشگاه بزرگ کتاب واقع در صحن مسجد مقدّس جمکران

تلفن و نمابر: 7253700، 7253340 - 0251

قم - صندوق پستی: 617

«حق چاپ مخصوص ناشر است»

ص: 1

اشاره

در منابع (شیعه و سنی)

سیّد محمد شفیعی مازندرانی

ص: 3

نام کتاب: امام علی علیه السلام از زبان پیامبر صلی الله علیه و آله در منابع (شیعه و سنی)

مؤلف: سید محمد شفیعی مازندرانی

ناشر: انتشارات مسجد مقدّس جمکران

تاریخ نشر: تابستان 1386

نوبت چاپ: اوّل

چاپ: پاسدار اسلام

شمارگان: 2000 جلد

قیمت: 400 تومان

شابک: 7 - 096 - 973 - 964 - 978

مرکز پخش: انتشارات مسجد مقدّس جمکران

فروشگاه بزرگ کتاب واقع در صحن مسجد مقدّس جمکران

تلفن و نمابر: 7253700 ، 7253340 - 0251

قم - صندوق پستی: 617

«حق چاپ مخصوص ناشر است»

ص: 4

اشاره: *** 11

یادگار خاتم النبیین و تبیین کننده قرآن *** 11

علی مترجم فرهنگ قرآنی *** 12

صدیق و فاروق *** 13

علی اولین مؤمن *** 13

علی منی *** 15

جایگاه علی علیه السلام نسبت به پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله *** 16

قلبی را که خدا آزمود و پذیرفت *** 16

مولای شماست *** 18

حجت بر خلق *** 19

خلیفه بعد از من است *** 20

علی علیه السلام خلیفه من *** 20

آثار ولایت (اعجاز ولایت) *** 21

غفران الهی *** 25

علی علیه السلام عامل عاقبت بخیر شدن *** 26

لعنت بر مخالفان *** 27

علی خروج از ایمان *** 28

کیفر انکار ولایت علی علیه السلام *** 28

نشان کفر *** 29

تقاضای پیامبر صلی الله علیه و آله *** 31

اصل و فرع *** 32

حق با علی است *** 33

یک ضربت تاریخ ساز و یکتا *** 34

بهشت در اشتیاق دیدار چهار تن *** 35

میزان و معیار *** 36

نشانه محبت به رسول خدا صلی الله علیه و آله *** 37

ملاک حسب به پیامبر *** 37

موقعیت اهل بیت علیهم السلام *** 38

علی علیه السلام و مهدی علیه السلام *** 39

ذوالفقار و جوانمرد روزگار *** 40

بهترین بشر *** 40

صراط مستقیم *** 41

همه خواهان اویند *** 41

حسادت نسبت به علی *** 42

منافق شناسی *** 43

اهل بیت شناسی *** 43

سه مسأله در حق علی علیه السلام در شب معراج *** 44

هرکجا هستم تو هستی *** 45

زینت علی علیه السلام از زبان پیامبر صلی الله علیه و آله *** 45

اعجاز ولایت علی *** 46

عامل قبولی عبادت *** 46

ص: 6

مودت به علی علیه السلام عبادت است *** 48

ملاک سعادت و شقاوت *** 49

اعجاز حب علی علیه السلام *** 50

عاقبت درگیری با علی علیه السلام *** 53

کسی که در فضل علی علیه السلام تردید می کند *** 54

به من دشنام داد و مرا آزرد *** 54

کسی که از بیعت با علی علیه السلام بیرون رود *** 55

قاتل علی علیه السلام *** 56

در عزای علی *** 57

فهرست منابع *** 59

ص: 7

علی علیه السلام در کلام رسول خاتم صلی الله علیه و آله جایگاهی خاص و بیش از دیگران مطرح می باشد و این بسیار معنی دار است چرا که اگر این گونه توجه از ناحیه رسول خدا صلی الله علیه و آله برای کسی غیر از امیرمؤمنان علیه السلام مطرح بود. بدون تردید، آن شخص در چشم انداز جامعه به عنوان:

الف) محبوب قلب پیامبر صلی الله علیه و آله

ب) فرد مورد نظر پیامبر صلی الله علیه و آله

ج) اسوه و الگوی امت پیامبر صلی الله علیه و آله و امام و پیشوای مسلمانان

د) وصی و جانشین پیامبر صلی الله علیه و آله

مطرح می شد و بدون تردید مجموعه آن چه در اینجا می خوانید و نیز آن چه در سایر منابع شیعه و سنی آمده است. در حق هیچ کسی جز امیرمؤمنان علیه السلام مشاهده نمی شود و همین مسأله از موارد تمایز اساسی میان آن حضرت با سایرین می باشد.

یادگار خاتم النبیین و تبیین کننده قرآن

1. آیه «لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ» همواره چلچراغ فروزان آسمان هدایت جوین است و خود رسول خدا صلی الله علیه و آله تجلی این مسأله را برای روزگار پس از خود، در چهره آسمانی امیرمؤمنان علیه السلام، به امت اسلامی

خاطر نشان می کند تا بدانند که تفسیر چهره ربانی پیامبر صلی الله علیه و آله را باید در امیر مؤمنان علیه السلام و سایر اهل بیت او بیابند.

پیامبر صلی الله علیه و آله به عناوین مختلف به حقیقت مورد نظر خود یعنی معرفی علی علیه السلام و توجه دادن امت و فراخوان آنها به سوی اهل بیت علیهم السلام می پرداخت.

راز اصلی این توجه، سوق دادن جامعه به سوی اهل بیت علیهم السلام و همواره بیان فضایل آنان است که جامعه به خود آید و ببیند که اگر شخصی یا جمعیتی مورد توجه و ستایش پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله می باشد. بدون شک (آن کس یا آن جمعیت) لیاقت اسوه بودن و پیشوایی مردم را دارد و بر امت تکلیف است تا چنین فرد یا جمعی را به رهبری و اسوه گی خود برگزینند و با انتخاب چنین اسوه ای، «حجت» بر انتخاب کننده تمام بوده و در پیشگاه خدا در قیامت با خاطری آسوده می تواند اظهار بدارد که خدایا من از کسی پیروی کردم که مورد ستایش پیامبر عظیم الشان اسلام صلی الله علیه و آله بود.

آری! پیامبر اعظم به عناوین مختلف از جمله با عبارت یادگار خود، علی علیه السلام را در کنار قرآن قرار داده است آنجا که فرمود:

علی مترجم فرهنگ قرآنی

2. «إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَعَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ. وَعَلِيٌّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ أَفْضَلُ لَكُمْ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ لِأَنَّهُ يَتَرَجَّمُ لَكُمْ كِتَابَ اللَّهِ»؛

من دو چیز گران بها در بین شما مردم به امانت می گذارم، یکی کتاب خدا قرآن است و دیگری علی بن ابی طالب است که او را به امامت به شما

می سپارم؛ و علی برای شما از قرآن برتر است زیرا علی کسی است که معنای قرآن را بیان می کند و مفسر قرآن است. (1)

صدیق و فاروق

بدون شک رسول خاتم صلی الله علیه و آله درباره هر کسی که بفرماید: «و هو الصدیق الاکبر و هو الفاروق» آن کس مورد اقتداء جامعه قرار می گیرد و پیامبر صلی الله علیه و آله دوستان راستین وی را اسوه خود بر می گزیند و شکی نیست که رسول خدا صلی الله علیه و آله تعبیرهای این گونه را فقط در ستایش امیرالمؤمنین به کار برده است. در حدیثی از رسول خدا صلی الله علیه و آله آمده است:

علی اولین مؤمن

3. «رسول الله صلی الله علیه و آله يقول لعلی: هذا أوّل من آمن بی، و أوّل من یصافحنی یومَ الْقِیَامَةِ، وَ هُوَ الصّٰدِقُ الْاَکْبَرُ وَ هُوَ فَارُوقٌ یَفْرُقُ بَیْنَ الْحَقِّ وَ الْبَاطِلِ، وَ هُوَ یَعْسُوبُ الْمُؤْمِنِیْنَ وَ الْاَمْالُ یَعْسُوبُ الْمُتَنَافِقِیْنَ»؛

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله با اشاره به حضرت علی علیه السلام فرمود: این علی اولین کسی است که به من ایمان آورده است او اول کسی است که در روز قیامت با من روبوسی می کند. او همان راست کردار بزرگ است. او نقطه امتیاز حق و باطل است. او پیشوای بزرگ مؤمنان است و پول و ثروت پیشوای منافقان است. (2)

ص: 13

1- . ارشاد القلوب، ج 2، ص 259، س آخر؛ البرهان، ج 1، ص 14، ح 32.

2- تفسیر العیاشی، ج 1، ص 4، ح 4؛ امالی شیخ صدوق، ص 172، ح 5؛ امالی شیخ طوسی، ص 148، ح 242/55؛ شرح نهج البلاغه، ج 13، ص 328.

4. «سَتَكُونُ بَعْدِي فِتْنَةٌ: فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ فَالْزُمُوا عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ: فَإِنَّهُ أَوَّلَ مَنْ يَرَانِي، وَأَوَّلَ مَنْ يُصَافِحُنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، هُوَ الصِّدِّيقُ الْأَكْبَرُ وَهُوَ فَارُوقُ هَذِهِ الْأُمَّةِ، يُفَرِّقُ بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ، وَهُوَ يَعْسُوبُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَالُ يَعْسُوبُ الْمُنَافِقِينَ»؛

به زودی بعد از من فتنه و آشوب به پا می گردد. در آن زمان علی را رها نکنید و به هر طرف که علی بایستد، با همان طرف باشید. زیرا علی در قیامت کسی است که مرا می بیند و اول کسی است که با من روبوسی می کند علی همان راست کردار بزرگ است. او نقطه امتیاز این امت است و به وسیله علی حق از باطل جدا می شود علی پیشوای بزرگ مؤمنان است در حالی که پول و ثروت همه چیز و پیشوای منافقین است»⁽¹⁾.

«وَقَدْ رَوَى مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي رَافِعٍ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ اتَيْتُ أَبَا ذَرٍّ بِالرَّبِذَةِ أَوْدَعَهُ، فَلَمَّا أَرَدْتُ الْإِنْصِرَافَ، قَالَ لِي وَ لَا نَاسَ مَعِيَ سَتَكُونُ فِتْنَةٌ، فَاتَّقُوا اللَّهَ، وَ عَلَيْكُمْ بِالشَّيْخِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، فَاتَّبِعُوهُ، فَانِي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ يَقُولُ (لَهُ أَنْتَ أَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِي، وَ أَوَّلُ مَنْ يُصَافِحُنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَ أَنْتَ الصِّدِّيقُ الْأَكْبَرُ، وَ أَنْتَ الْفَارُوقُ الَّذِي يَفْرُقُ بَيْنَ الْحَقِّ وَ الْبَاطِلِ، وَ أَنْتَ يَعْسُوبُ الْمُؤْمِنِينَ، وَ الْمَالُ يَعْسُوبُ الْكَافِرِينَ، وَ أَنْتَ أَخِي وَ وَزِيرِي، وَ خَيْرٌ مِنْ أَنْتَ بَعْدِي، تَقْضِي دِينِي وَ تَنْجِزُ مَوْعِدِي)»⁽²⁾.

«أَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِي وَ أَوَّلُ مَنْ يُصَافِحُنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَ هَذَا الصِّدِّيقُ

ص: 14

1- . ر.ك: ابن ابی الحدید، ج 13، ص 228.

2- . شرح نهج البلاغه، ج 13، ص 228.

الاکبر، و هذا فاروق هذه الامه يفرق بين الحق و الباطل و هذا يعسوب المؤمنين، و المال يعسوب الظالمين - قاله لعلي. (طب عن سلمان و أبي ذر معا، هق، عد- عن حذيفه). (1)

«عن علي قال: أنا يعسوب المؤمنين و المال يعسوب الظلمه (أبو نعيم) عن أبي مسعر قال: دخلت عليّ و بين يديه ذهب فقال: أنا يعسوب المؤمنين و هذا يعسوب المنافقين، و قال: بي يلوذ المؤمنون و بهذا يلوذ المنافقون (أبو نعيم)». (2)

عليّ مَنِيّ

5. بدون شك، اگر مردی هم چون رسول خدا صلی الله علیه و آله در حق کسی بگوید «فلانی از من است» چنین تعبیری، آن شخص را به عنوان بزرگ ترین «اسوه» پس از پیامبر جلوه گر خواهد ساخت.

بدون شک، تنها در حق «امیرمؤمنان» و بعضی از فرزندان و یاران ویژه اوست که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «علیّ منی» البته با «پسوندهای» مختلف از جمله: «علی منی و انا من علی - (3)، علی منی و انا منه - علی منی بمنزله هارون... [و قابل ذکر است که از میان زنان، فاطمه زهرا علیها السلام تنها کسی است که رسول خدا صلی الله علیه و آله در مورد ایشان فرمودند: «فاطمه منی»]. (4)

حُسَيْن مَنِيّ - حَسَن مَنِيّ - سَلْمَان مَنِيّ - عَلِي مَنِيّ. (5)

ص: 15

-
- 1- . کنز العمال، ج 11، ص 616.
  - 2- . کنز العمال، ج 13، ص 119.
  - 3- . سنن الترمذی، ج 5، ص 44؛ «عن حبشی بن خباده قال: قال رسول الله صلی الله علیه و آله: علی منی و انا من علی و لا یؤدی عَنِّي إِلَّا أنا او علیّ».
  - 4- . وسائل الشیعه، ج 720، ص 232، ح 25510/3؛ صحیح بخاری، ج 4، ص 47، س 19.
  - 5- . الاختصاص، ص 222، س 5.

جایگاه علی علیه السلام نسبت به پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله

6. «عَلِيٌّ مِنِّي وَ أَنَا مِنْ عَلِيٍّ، لَا يُؤَدِّي عَنِّي إِلَّا أَنَا أَوْ هُوَ».

علی از من است و من از علی هستم. دین و بدهی های مرا کسی پرداخت نمی کند جز خودم و یا علی. (1)

7. و قال عليه السلام: «عَلِيٌّ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي»؛

جایگاه علی نسبت به من همانند جایگاه هارون نسبت به برادرش موسی است. به جز این که بعد از من پیامبری نمی آید وگرنه همان گونه که هارون بعد از موسی به مقام پیامبری رسید علی هم بعد از من به مقام پیامبری می رسید. (2)

قلبی را که خدا آزمود و پذیرفت

رسول خدا صلی الله علیه و آله

میان امت از قلب علی علیه السلام سخن به میان آورد و اعلام کرد که قلب علی علیه السلام از پس امتحان های خدا برآمده و مورد قبول پروردگار متعال قرار گرفت و بدون شک پیامبر صلی الله علیه و آله سخنان فوق را در حق کسی می فرمود،

که بتواند مقتدا و اسوه اهل ایمان قرار گیرد و ایشان فقط در حق «علی» چنین سخنانی را بر زبان آوردند. در حدیثی از رسول خدا صلی الله علیه و آله آمده است:

ص: 16

1- . مختصر تاریخ دمشق، ج 18، ص 5، س 13؛ المسترشد، ص 626 پاورقی، س 13؛ بحار الانوار، ج 38، ص 327، س 9.

2- . انساب الاشراف، ج 2، ص 349؛ تفسیر در المنثور، ج 3، ص 477 سوره توبه؛ حلیه الاولیاء، ج 2، ص 382، ح 5945؛ سنن ابن ماجه، ج 1، ص 43، ح 115؛ صحیح بخاری، ج 14، ص 245، ح 3470؛ صحیح مسلم، ج 15، ص 174 الی 176؛ مختصر تاریخ دمشق، ج 8، ص 323، ش 167؛ ج 23، ص 59، ش 92؛ کنز العمال، ج 11، ص 606، ش 32931 الی 32931؛ مسند احمد بن حنبل، ج 1، ص 215، ش 1467؛ ج 3، ص 39، ش 11278.

8. قال رسول الله صلى الله عليه وآله لعلي بن ابي طالب عليه السلام: «يا علي أنت صاحب حوضي وصاحب لوائي ومنجز عوداتي وحبيب قلبي وارث علمي وأنت مستودع موارث الأنبياء وأنت أمين الله في أرضه وأنت حجه الله على بريته وأنت ركن الإيمان وأنت مصد باح الدجى وأنت منار الهدى وأنت العلم المرفوع لأهل الدنيا من تبعك نجي ومن تخلف عنك هلك وأنت الطريق الواضح وأنت الصراط المستقيم وأنت قائد الغر المحجلين وأنت يعسوب المؤمنين وأنت مولى من أنا مولاة وأنا مولى كل مؤمن ومؤمنة لا يحبك إلا طاهر الولاد ولا يبغضك إلا خبيث الولاد وما عرج بي عزوجل إلى السماء قط وكلمني ربي إلا قال يا محمد اقرأ علياً مني السلام وعرفه أنه إمام أوليائي ونور أهل طاعتي، فهنئنا لك هذه الكرامه»؛

علی جان تو سرپرست حوض کوثری و پرچم رهبری امت اسلام به دست توست، تو همان انجام دهنده تعهداتی که من در مکه داشته ام هستی، تو وارث علم منی، تو امانت دار میراث پیامبرانی، تو امین خداوند در زمینی، تو حجت خدا بر بندگان خدایی، تو ستون اصلی ایمانی، تو چراغ هدایت در شب تاریک ابری هستی، تو برج دیدبانی هدایت بشری، تو همان پرچم بر افراشته برای پیشرفت و ترقی همه موجودات دنیایی. هرکس از او پیروی کرد نجات یافته است و هرکس از تو روی گردان شد هلاک گردید. تویی آن راه روشن و تویی آن صراط مستقیم به سوی پیشرفت. تو رهبر همه

الگوهای درخشانده ای، تویی همان پیشوای دینی مردمان، تو مولا و سرپرست همه کسانی هستی که من مولی و سرپرست آن هایم و من هم مولی و سرپرست همه مردان مؤمن و زنان مؤمنه هستم. جز حلال زاده (یا کسی که در پاکی متولد شد) هیچ شخص دیگری تو را دوست نمی دارد و به جز حرام زاده هیچ کس دشمن تو نمی شود، آن گاه که به معراج به سوی آسمان ها رفتم خداوند هیچ سخنی با من نگفت مگر در آن سخن از تو نامی میان آورد و فرمود: سلام مرا به علی برسان و برای مردم روشن کن و بگو که علی پیشوا و مهمترین دوستان خداست و روشنی بخش راه همه روندگان مسیر اطاعت پروردگار است. علی جان این عظمت و بزرگواری گوارایت باد. (1)

مولای شماست

9. عن النبي صلى الله عليه وآله قال: «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلَيْ مَوْلَاهُ»؛ هرکس که من

مولی و سرپرست او هستم علی نیز مولی و سرپرست اوست. (2)

ص: 18

-
- 1- . امالی شیخ صدوق، ص 252، ح 14، م 50؛ بشاره المصطفی، ص 95، ح 300؛ بحار الانوار، ج 38، ص 100، ح 20؛ ینابیع الموده، ج 1، ص 397.
  - 2- . سنن ابن ماجه، ج 1، ص 45، ح 121؛ حلیه الاولیاء، ج 2، ص 26، ح 4643؛ الآغانی، ج 5، جزء 9، ص 181؛ انساب الاشراف، ج 2، ص 355؛ امالی صدوق، ص 81، م 20؛ سنن ترمذی، ج 5، ص 591، ح 3713؛ عیون اخبار الرضا، ج 2، ص 97، ح 227؛ ص 112، ح 279؛ جواهر المطالب، ج 1، ص 83، ب 13؛ خصائص نسائی، ج 132، ح 81؛ فرائد السمطین، ج 1، ص 66، ح 32، ب 10؛ تذکره الخواص، ص 64؛ مناقب خوارزمی، ص 182، ح 221؛ مستدرک حاکم، ج 2، ص 141، ح 2589؛ مختصر تاریخ دمشق، ج 8، ص 323، ش 167؛ کنز العمال، ج 13، ص 170، ش 36514 - 36515؛ مسند احمد بن حنبل، ج 1، ص 105، ح 643.

10. رسول خدا صلی الله علیه و آله از اوصیاء و امامان علیهم السلام خود گاهی سخن به میان می آورد و نشانه هایی از آنان را ذکر می کرد و از موقعیت آنان خاطر نشان می نمود. گاهی می فرمود: آنان از اولاد علی علیه السلام هستند و گاه آنان را با نام و مشخصات مطرح می ساخت و گاهی می فرمود: آنان از اولاد فاطمه اند [مراجعه شود به کتاب امان الامه و کتاب منتخب الاثر حضرت آیه الله صافی گلپایگانی] و در احادیث مختلف نبوی نشانه هایی از آنان به چشم می خورد از جمله: «مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَرْكَبَ سَفِينَةَ النَّجَاهِ وَيَسْتَمْسِكَ بِالْعُرْوَةِ، وَيَعْتَصِمَ بِحَبْلِ اللَّهِ الْمُتَيْنِ فَلْيُؤَالَ عَلِيًّا بَعْدِي وَلْيُعَادِ عَدُوَّهُ وَلْيَأْتِ بِالْأَيْمَةِ الْهُدَاهِ مِنْ وُلْدِهِ، فَإِنَّهُمْ خُلَفَائِي وَأَوْصِيَاءِي، وَحُجَجَ اللَّهِ عَلَى الْخَلْقِ بَعْدِي، وَوَسَادَةَ أُمَّتِي، وَقَادَةَ الْأَتْقِيَاءِ إِلَى الْجَنَّةِ، حِزْبُهُمْ

حِزْبِي حِزْبِي، وَحِزْبِي حِزْبُ اللَّهِ أَعْدَائِهِمْ حِزْبُ الشَّيْطَانِ»؛

هرکس مایل است به کشتی نجات سوار شود و به دستاویز مطمئن الهی چنگ زند و دست بر ریسمان استوار الهی دراز کند، پس ولایت علی را بپذیرد و با دشمنان علی به دشمنی برخیزد و امامت پیشوایان یازده گانه از فرزندان او را بپذیرد. زیرا آنان جانشینان و اوصیاء من هستند و بعد از من حجت خدا بر مردمند و سروران امت من هستند و رهبران و راهنمایان پرهیزگاران به سوی بهشتند. حزب آنان حزب و گروه من است و حزب من حزب الله و حزب و گروه دشمنان آنان حزب الشیطان هستند. (1)

ص: 19

چنان که اشاره شد، رسول خدا صلی الله علیه و آله به عناوین مختلف امیر مؤمنان را معرفی می کرد تا امت پس از ارتحال آن خورشید بدانند که باید به کدام سمت دست دراز کنند لذا از علی علیه السلام به عنوان خلیفه پس از خود یاد کرد. آن حضرت فرمود: «مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَتَمَسَّكَ بِدِينِي وَيَرْكَبَ سَفِينَةَ النِّجَاهِ بَعْدِي فَلْيَقْتَدِ بِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَلِيَعَادِ عَدُوَّهُ وَلِيُوَالِ وَلِيَّهُ فَإِنَّهُ وَصِيِّي وَ خَلِيفَتِي عَلَى أُمَّتِي فِي حَيَاتِي وَ بَعْدَ وَفَاتِي وَ هُوَ إِمَامُ كُلِّ مُسْلِمٍ وَ أَمِيرُ كُلِّ مُؤْمِنٍ بَعْدِي قَوْلُهُ قَوْلِي وَ أَمْرُهُ أَمْرِي وَ نَهْيُهُ نَهْيِي وَ تَابِعُهُ تَابِعِي وَ نَاصِرُهُ نَاصِرِي وَ خَازِلُهُ خَازِلِي»؛

هرکس مایل است متوسل به دین شود و مرا سند و حجت خود قرار دهد و بعد از من بر کشتی نجات سوار شود، باید پیرو علی بن ابی طالب علیه السلام باشد و با دشمن علی دشمنی کند و با دوستان علی، دوست باشد زیرا علی چه در زمان حیات من و چه بعد از من وصی و جانشین من در ولایت بر مردم است. او پیشوای همه مسلمانان است و بعد از من فرمانده هر مؤمنی است. گفتار علی، گفتار من است، امر و نهی علی، امر و نهی من است، پیرو علی پیرو من است، یاری دهنده به علی، یاری دهنده به من است خوار کننده و ضربه زنده به علی خوار کننده من است. (1)

علی علیه السلام خلیفه من

11. «إِن عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ خَلِيفَةُ اللَّهِ وَ خَلِيفَتِي وَ حُجَّةُ اللَّهِ وَ

ص: 20

حُجَّتِي وَبَابُ اللَّهِ وَبَابِي وَصَفِيَّ اللَّهُ وَصَفِيَّ وَحَبِيبُ اللَّهِ وَحَبِيبِي وَخَلِيلُ اللَّهِ وَخَلِيلِي وَسَيِّفُ اللَّهِ وَسَيِّفِي وَهُوَ أَخِي وَصَاحِبِي وَ
وَزِيرِي وَوَصِيَّيَّ مُجَبَّهُ مُجَبِّي وَ مُبْغِضَهُ مُبْغِضِي وَوَلِيِّهُ وَلِيِّي وَ عَدُوَّهُ عَدُوِّي وَ حَرْبُهُ حَرْبِي وَ سَلْمُهُ سَلْمِي وَ قَوْلُهُ قَوْلِي وَ أَمْرُهُ أَمْرِي وَ زَوْجَتُهُ
إِبْنَتِي وَوَلَدُهُ وَلَدِي وَهُوَ سَيِّدُ الْوَصِيِّينَ وَ خَيْرُ أُمَّتِي أَجْمَعِينَ»؛

علی بن ابی طالب جانشین خدا در زمین و جانشین من است و حجت خدا در زمین و حجت من بر روی زمین است و دروازه ارتباط با خدا و دروازه ارتباط با من است و برگزیده خداوند و برگزیده من است. و دوست خداوند دوست من است و یار مهربان و صادق (دوست ویژه) خداوند و یار مهربان و صادق (دوست ویژه) من است و شمشیر خدا و شمشیر برنده من است او برادر من و ملازم و همراه من، و وزیر و وصی من است. دوستدار او دوستدار من است، کینه دار از او کینه دار از من است و مددکار و یاری دهنده او مددکار و یاری دهنده من است. جنگ با او جنگ با من است و صلح با او صلح با من است و گفتار او گفتار من است و دستورش دستور من است و همسرش دختر عزیز من است و فرزندان او فرزندان من هستند و او سرور بزرگ همه جانشینان من است و از همه امت من بهتر است. (1)

آثار ولایت (اعجاز ولایت)

ولایت اهل بیت علیهم السلام اعجاز می کند و در سرنوشت انسان ها جدا

ص: 21

1- . امالی شیخ صدوق، ص 169، ح 17، م 36؛ کنز الفوائد، ص 185، س 27؛ بحار الانوار، ج 26، ص 263، ح 47؛ بشاره المصطفی، ص 60، ح 44؛ ینابیع الموده، ج 1، ص 369.

تأثیرگذار است که برخی از جلوه های اعجاز آن عبارت اند از:

حلال زادگی افرادی که ولایت را نپذیرند بچه هایشان «خبیث الولاده اند» و لذا حلال زادگی را از طریق قبول ولایت می توان کشف کرد.

1. پذیرفته شدن ایمان آدمی در بارگاه الهی

2. دست یابی به حکمت

3. دست یابی به سعادت و گریز از شقاوت

4. تجارت از مهالک

5. مبتلا نشدن به خسران ها

6. دست یابی به غفران الهی (مورد عفو قرار گرفتن برخی از گناهان)

7. عاقبت به خیر شدن و خشنود گشتن

12. قال صلى الله عليه وآله: «الْتَّظَرُ إِلَى عَلِيٍّ بِنِ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامِ عِبَادَةٌ وَ ذِكْرُهُ عِبَادَةٌ وَ لَا يَقْبَلُ إِيمَانُ عَبْدٍ إِلَّا بِوَلَايَتِهِ وَ الْبِرَاءَةُ مِنْ أَعْدَائِهِ»؛

نگاه به چهره علی بن ابی طالب عبادت است و بر زبان آوردن نام او عبادت است، و بدون پذیرش ولایت علی و بیزارى جستن از دشمنان علی، خداوند ایمان هیچ کس را نمی پذیرد. (1)

13. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «يَا عَلِيُّ أَنَا مَدِينَةُ الْحِكْمَةِ وَأَنْتَ بَابُهَا، وَلَنْ تُوتِيَ الْمَدِينَةَ إِلَّا مِنْ قِبَلِ الْبَابِ، وَ كَذِبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يُجِئُنِي [وَهُوَ] يُبْغِضُكَ لِأَنَّكَ مَنِّي وَ أَنَا مِنْكَ، لَحْمُكَ مِنْ لَحْمِي وَ دَمُكَ مِنْ دَمِي وَ

ص: 22

رُوحِكَ مِنْ رُوحِي، وَسَدْرِي بِرَيْتِكَ وَسَدْرِي بِرَيْتِي وَعَلَانِيَتِكَ مِنْ عَلَانِيَتِي، وَأَنْتَ إِمَامُ أُمَّتِي، وَخَلِيفَتِي عَلَيْهَا بَعْدِي، سَعِدَ مَنْ أَطَاعَكَ وَشَقِيَ مَنْ عَصَاكَ وَرَبِحَ مَنْ تَوَلَّاهُ وَخَسِرَ مَنْ عَادَاكَ، وَفَازَ مَنْ لَزِمَكَ، وَهَلَكَ مَنْ فَارَقَكَ مَثَلَكَ وَمَثَلُ الْأَيِّمَةِ مِنْ وُلْدِكَ بَعْدِي مَثَلُ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَهَا نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ وَمَثَلُكُمْ مَثَلُ النُّجُومِ كُلَّمَا غَابَ نَجْمٌ طَلَعَ نَجْمٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛

علی جان من شهر دانش و حکمت هستم و تو دروازه ورود به آن شهری و هرگز نمی توان وارد شهر شد مگر با عبور از دروازه شهر. دروغ گوشت کسی که نسبت به تو کینه دارد اما مدعی است دوستدار من است. زیرا تو از من می باشی و من از تو هستم. گوشت و خون تو از گوشت و خون من است و روح تو از روح من است و پنهانی های تو (در ارتباط با خدا) همانند رفتار علنی من است تو پیشوای امت من هستی و جانشین من بعد از من در بین امت من هستی. خوشبخت است کسی که مطیع فرمان تو باشد و بدبخت است کسی که از فرمان تو سرپیچی کند، آن کس که ولایت تو را پذیرفت سود کرده است و آن کس که با تو دشمنی کند زیان برده است. هرکس که همواره ملازم رکاب و همراه تو باشد رستگار است. و هر کس از تو جدا شود هلاک شده است. جایگاه تو و امامان یازده گانه از فرزندان بعد از من...» (1).

ص: 23

1- . فوائد السمطين، ج 2، ص 243، ح 517، ب 47؛ کافی، ج 2، ص 239، ح 27؛ امالی شیخ صدوق، ص 22، ح 18، م 25؛ حلیه الاولیاء، ج 1، ص 103، ح 193؛ مختصر تاریخ دمشق، ج 18، ص 16.

14. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «ألا أدلكم على ما إن استدلتتم به لم تهلكوا ولم تضلوا (لن تهلكوا ولن تضلوا) قالوا بلى يا رسول الله قال: إن إمامكم ووليكم على بن أبي طالب فوازيروه وناصحوه وصدقوه فإن جبرائيل أمرني بذلك»؛

آیا مایلید شما را بر چیزی راهنمایی کنم که اگر به آن برسید هرگز گمراه و هلاک نمی گردید. اصحاب عرض کردند: آری ای پیامبر خدا.

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله فرمود: امام و پیشوای شما علی بن ابی طالب است پس در کنارش باشید و به او کمک کنید و او را تصدیق کنید (یا به او خیانت نکنید) البته که برادرم جبرئیل به من دستور داده است این سفارش را به شما داشته باشم. (1)

15. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُؤْتَى بِكَ يَا عَلِيُّ عَلَى نَاقَةٍ مِنْ نُورٍ وَعَلَى رَأْسِكَ تَاجٌ لَهُ أَرْبَعَةٌ أَزْكَانَ عَلَى كُلِّ رُكْنٍ ثَلَاثَةٌ أَسَاطِيرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ عَلَى مِفَاتِيحِ الْجَنَّةِ ثُمَّ وَضِعَ لَكَ كُرْسِيُّ يُعْرَفُ بِكَرْسِيِّ الْكِرَامَةِ فَتَقْعُدُ عَلَيْهِ يَجْمَعُ لَكَ الْأَوْلُونَ وَالْآخِرُونَ فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ فَتَأْمُرُ بِشِيعَتِكَ إِلَى الْجَنَّةِ وَبِأَعْدَائِكَ إِلَى النَّارِ فَأَنْتَ قَسِيمُ الْجَنَّةِ وَأَنْتَ قَسِيمُ النَّارِ، وَلَقَدْ فَازَ مَنْ تَوَلَّاكَ وَخَسِرَ مَنْ عَادَاكَ، فَأَنْتَ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ أَمِينُ اللَّهِ وَحُجَّةُ اللَّهِ الْوَاضِحَةِ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ»؛

هنگامی که قیامت فرا برسد تو را در حالی بر مرکبی از نور سوار وارد

ص: 24

1- . امالی شیخ صدوق، ص 386، ح 22، م 72؛ بحار الانوار، ج 38، ص 104، ح 28.

محشر می کنند و تاجی چهار پهلو روی سر، که بر پهلوئی آن سه جمله نوشته است. (خدایی جز خدای یکتا نیست، محمد پیامبر خداست، علی ولی خداست) و کلیدهای بهشت را به دست تو می دهند سپس تخت و جایگاهی که به جایگاه کرامت معروف است برایت آماده می کنند و تو بر آن جایگاه مستقر می شوی و همه مخلوقات را در یک سطح و به صورت مساوی در برابرت حاضر می کنند و تو دستور می دهی که شیعیان به سوی بهشت راهنمایی شوند و دشمنان را به سوی آتش جهنم برانند. علی جان تو تقسیم کننده بهشت و جهنمی، هرکس که ولایت تو را بپذیرد رستگار شده است و هرکس که با تو دشمنی کند زیان دیده است. در آن روز تو از طرف خداوند امین بر همگان و حجت روشن خداوندی. و درود بر محمد و آل پاکش باد. (1)

غفران الهی

16. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى جَعَلَ لِأَخِي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَضَائِلَ لَا يُحْصِي عِدَدَهَا غَيْرُهُ، فَمَنْ ذَكَرَ فَضِيلَةً مِنْ فَضَائِلِهِ مُقِرّاً بِهَا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَ مَا تَأَخَّرَ وَ لَوْ وَافَى الْقِيَامَةَ بِذُنُوبِ الثَّقَلَيْنِ، وَ مَنْ كَتَبَ فَضِيلَةً مِنْ فَضَائِلِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَمْ تَزَلْ الْمَلَائِكَةُ تَسْتَغْفِرُ لَهُ مَا بَقِيَ لِتِلْكَ الْكِتَابَةِ رَسْمٌ وَ مَنْ اسْتَمَعَ إِلَى فَضِيلَةٍ مِنْ فَضَائِلِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الذُّنُوبَ الَّتِي اكْتَسَبَهَا بِالسَّمْعِ

ص: 25

1- . امالی، شیخ صدوق، ص 533، ح 10، م 95؛ بحار الانوار، ج 7، ص 339، ح 30؛ ينابيع الموده، ج 1، ص 249.

وَمَنْ نَظَرَ إِلَى كِتَابِهِ مِنْ فَضَائِلِهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الذُّنُوبَ الَّتِي اِكْتَسَبَهَا بِالنَّظَرِ؛

خداوند نیکو و بلند مرتبه برای برادرم علی بن ابی طالب خصلت ها و فضیلت های فراوانی قرار داده است که جز خدا کسی توان مشخص کردن شمارگان آن را ندارد. و هرکس با اعتقاد و اقرار یک فضیلت از فضیلت های حضرت علی علیه السلام را برای دیگران بیان کند خداوند گناهان و آینده او را می آمرزد گرچه گناهانش در مقیاس، برابر همه زمین و آسمان باشد و هرکس یک فضیلت از فضایل حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام را بنویسد خداوند فرشتگان را مأمور می کند تا آن نوشته باقی است برای نویسنده آن طلب مغفرت کنند.

هرکس به بیان یک فضیلت از فضیلت های حضرت علی علیه السلام گوش فرا دهد خداوند همه گناهانی را که او از طریق گوش انجام داده است می آمرزد. هرکس به نوشته ای که در آن یک فضیلت از فضائل علی بن ابی طالب مکتوب باشد نگاه کند، خداوند همه گناهانی که او از طریق چشم انجام داده است را می آمرزد. (1)

علی علیه السلام عامل عاقبت بخیر شدن

17. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَحْيِيَ حَيَاتِي وَيَمُوتَ مَمَاتِي وَيَسْكُنَ جَنَّةَ عَدْنٍ غَرَسَهَا اللَّهُ رِبِّي فَلْيَتَوَلَّ عَلِيًّا بَعْدِي»؛

هرکس دوست دارد زندگی اش همانند زندگی من و مردنش هم چون

ص: 26

1- . امالی شیخ صدوق، ص 119، ح 9، م 28؛ روضه الواعظین، ص 114، س 14؛ حلیه الابرار، ج 2، ص 122، ح 10؛ بحارالانوار، ج 26، ص 229، ح 10.

مردن من باشد و در بهشت «عدن» که پروردگار آماده کرده است ساکن شود، باید بعد از من ولایت و سرپرستی علی را بپذیرد. (1)

لعنت بر مخالفان

چنان که در شماره های پیش اشاره شد رسول خاتم به عناوین مختلف امیر مؤمنان را معرفی می کرد تا امت بدانند پس از ارتحال آن حضرت به کدام «بیت» روی بیاورند و در کنار آن مخالفان اهل بیت و دشمنان ولایت را مورد نفرین خود قرار می داد تا کسی جرأت مخالفت با اهل بیت علیه السلام در سر نپوراند و باعث ضلالت امت نگردد و در احادیث فراوانی از آن حضرت آمده است:

18. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «عَلِيٌّ مِنِّي وَأَنَا مِنْ عَلِيٍّ، قَاتَلَ اللَّهُ مَنْ قَاتَلَ عَلِيًّا لَعَنَ اللَّهُ مَنْ خَالَفَ عَلِيًّا، عَلِيٌّ إِمَامُ الْخَلِيفَةِ بَعْدِي، مَنْ تَقَدَّمَ عَلِيًّا فَقَدْ تَقَدَّمَ عَلِيًّا، وَمَنْ فَارَقَهُ فَقَدْ فَارَقَنِي وَمَنْ أَتَرَ عَلَيْهِ فَقَدْ أَتَرَ عَلِيًّا، أَنَا سَيِّدُكُمْ لِمَنْ سَأَلْتَهُ وَحَرْبُ لِمَنْ حَارَبَهُ وَوَلِيُّ لِمَنْ وَالَاهُ وَعَدُوٌّ لِمَنْ عَادَاهُ»؛

علی از من است و من از علی هستم کسانی که با علی نبرد کنند، خداوند با آنان به مبارزه بر می خیزد. خدا لعنت کند کسی را که با علی مخالفت کند علی پیشوای همه جانشینان و امامان بعد از من است. هرکس خود را بیش تر و برتر از علی بداند همانند این است که خود را از من برتر دانسته است.

ص: 27

1- . امالی شیخ طوسی، ص 578، ح 1195/1؛ تاریخ دمشق ترجمه امام علی علیه السلام، ج 2، ص 98، ح 603 الی 605؛ مناقب امیرالمؤمنین علیه السلام، ج 1، ص 426، ح 332؛ حلیه الاولیاء، ج 1، ص 127، ح 264؛ مستدرک حاکم، ج 3، ص 130، ج 4642.

هرکس از علی جدا شود همانند این است که از من جدا شده است. هرکس خود را بر علی ترجیح دهد و خود را از علی بهتر بداند همانند این است که خود را بر من ترجیح دهد و بهتر بداند. من در صلح و آرامش با کسی که با علی در صلح و آرامش باشد و می جنگم با کسی که با علی در جنگ باشد و دوستدار کسی هستم که ولایت علی را بپذیرد و دشمنی دارم با کسی که دشمن علی باشد. (1)

علی خروج از ایمان

خارج شدن از دین، گاهی ظاهری است و گاهی ناپیدا و باطنی است. آدم مرتد ظاهراً از اسلام روی بر می تابد و خارج می گردد لکن آدم «ضد ولایت» در عرصه ای نا آشکار و ناپیدا از اسلام خارج گشته است لذا در کلامی از رسول خدا صلی الله علیه و آله می خوانیم:

کیفر انکار ولایت علی علیه السلام

19. قال رسول الله صلی الله علیه و آله: «التَّارِكُونَ وَلَايَةَ عَلِيٍّ، الْمُنْكَرُونَ لِفَضْلِهِ، وَالْمُظَاهِرُونَ أَعْدَاءَهُ، خَارِجُونَ عَنِ الْإِسْلَامِ، مِنْ مَاتَ مِنْهُمْ عَلِيٌّ ذَلِكُ»؛

کسی که ولایت علی را نپذیرد و فضیلت علی را انکار کنند و با دشمنان علی روابط دوستانه داشته باشند و بر همین حالات از دنیا بروند خارج از اسلام از دنیا رفته اند. (2)

ص: 28

-
- 1- . امالی شیخ صدوق، ص 525، ح 12، ص 94؛ بحارالانوار، ج 38، ص 109، ح 40؛ بشاره المصطفی، ص 325، ح 9.
  - 2- . محاسن برقی، ص 89، ح 35؛ ص 186، ح 201؛ بحارالانوار، ج 27، ص 338، ح 60.

و می گویند ای دوست؛ ای راهنما؛ ای عبادت کننده، ای هدایتگر، ای هدایت شده، ای جوان، (و در نهایت) ای علی؛ هم اکنون تو و پیروانت بدون این که برای حساب رسی معطل شوند به سوی بهشت حرکت کنید. (1)

22. فقال النبي صلى الله عليه وآله: «إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُعْطَى اللَّهُ عَلِيًّا مِنَ الْقُوَّةِ مِثْلَ قُوَّةِ جِبْرِئِيلَ، وَ مِنَ الثُّورِ مِثْلَ نُورِ آدَمَ، وَ مِنَ الْحِلْمِ مِثْلَ حِلْمِ رِضْوَانَ، وَ مِنَ الْجَمَالِ مِثْلَ جَمَالِ يُوسُفَ، وَ مِنَ الصَّوْتِ مَا يَدَانِي صَوْتُ دَاوُدَ،

و لَوْلَا أَنْ يَكُونَ دَاوُدَ خَطِيبًا فِي الْجَنَانِ، لَأُعْطِيَ مِثْلَ صَوْتِهِ، وَإِنَّ عَلِيًّا أَوَّلَ مَنْ يَشْرَبُ مِنَ السَّلْسَبِيلِ وَ الزَّنْجَبِيلِ لَا يَجُوزُ لِعَلِيٍّ قَدَمُ عَلِيٍّ الصِّرَاطِ إِلَّا وَتُبَّتْ لَهُ مَكَانِهَا أُخْرَى، وَإِنَّ لِعَلِيٍّ وَ شِيعَتِهِ مِنَ اللَّهِ مَكَانًا يَغْبِطُهُ بِهِ الْأَوْلُونَ وَ الْآخِرُونَ»؛

وقتی قیامت بر پا شود خداوند قدرتی همانند قدرت جبرئیل به حضرت علی علیه السلام عنایت می کند و نوری هم چون نور ساطع از چهره حضرت آدم به علی علیه السلام می دهد و بردباری و حلمی همانند حلم فرشته رضوان به علی علیه السلام می دهد و زیبایی ای هم چون زیبایی حضرت یوسف به حضرت علی علیه السلام می دهد و از صوت خوش صدایی نزدیک به زیبایی صدا و صوت حضرت داوود به حضرت علی علیه السلام می دهد. (البته این که صدایش در درجه مساوی با صوت حضرت داوود نیست به این دلیل است که بهشت برای اشتباه نشدن دو صدا، حضرت علی یک درجه با صوت داوود تفاوت دارد). علی علیه السلام اول

ص: 30

کسی است که از آب سلسبیل (1)

و زنجیل می نوشد هیچ جای پایی از علی بر پل صراط از بین نمی رود مگر این که در عوض آن جای پای دیگری آماده می شود. برای علی و شیعیانش در قیامت جایگاهی است که به خاطر آن جایگاه همه مخلوقات از اولین و آخرین آرزو می کنند که ای کاش مقامی همپراز مقام علی بن ابی طالب داشتند. (2)

تقاضای پیامبر صلی الله علیه و آله

پنج خواهش و خواسته رسول خدا را خداوند متعال در مورد امام علی علیه السلام برآورده ساخته است و این «پنج خواسته» عبارت اند از:

23. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «يا علي إني سألت ربي فيك خمس خصال فأعطاني: أما أولهن: فسألت ربي أن تشق عني الأرض فأفصض الثراب عن رأسي وأنت معي فأعطاني.

و أما الثانية: فسألت ربي أن يوقفني عند كفه الميزان وأنت معي فأعطاني.

و أما الثالثة: فسألت ربي أن يجعلك حاملاً لوائي وهو لواء الله عز وجل الأكبر، عليه المفلحون والفائزون في الجنة فأعطاني.

و أما الرابعة: فسألت ربي أن تسقي أمتي من حوضي فأعطاني.

و أما الخامسة: فسألت ربي أن يجعلك قائد أمتي إلى الجنة فأعطاني»؛

ص: 31

1- . سلسبیل نام چشمه ای است در بهشت که آبی روان و گوارا دارد.

2- . خصال، ص 583، ح 7، ب 70؛ روضه الواعظین، ص 109، س آخر؛ بحار الانوار، ج 8، ص 3، ح 3.

من در مورد تو ویژگی هایی را از خدا خواستم و به من عنایت کرد.

1. از خداوند خواستم هنگام صور اسرافیل و برخاستن از خاک در حالی زمین بشکافد و من خاک را از رویم پاک کنم و در محشر حاضر شوم که تو همراه من باشی و خداوند این درخواستم را پذیرفت.

2. از خداوند خواستم در حالی در پای میزان عمل برای حساب پس دادن حاضر شوم که تو همراه من باشی، و خداوند در خواستم را پذیرفت.

3. از خداوند خواستم پرچم من که همان پرچم بزرگ خداست و در بهشت همه رستگاران و نجات یافته ها زیرا آن پرچم جمع می شوند را در دست با کفایت علی قرار دهد و خداوند در خواستم را پذیرفت.

4. از خداوند درخواست کردم که در کنار حوض من، حوض کوثر برای آب دادن به امت من، علی ساقی باشد و خداوند در خواست مرا پذیرفت.

5. از خداوند خواستم که راهنما و ساریان امت من به سوی بهشت علی باشد و خداوند در خواستم را پذیرفت. خدای را ستایش می کنم از این که بر من منت نهاد و این درخواست ها را پذیرفت. (1)

اصل و فرع

رسول خدا صلی الله علیه و آله راجع به راهنمایی های امت برای روزگار پس از خود چیزی را فروگذار نکرد و همواره آنان را به سوی «اصل و فرع» فراخوانده است که کنایه است از اطاعت از رسول و وصی که راه صحیح و مطمئن از

ص: 32

1- . فوائد السمطين، ج 1، ص 106، ح 76، ب 19؛ مناقب خوارزمی، ص 293، ح 280؛ خصال، ص 314، ح 93-94.

این طریق و کانال می باشد و جز این راهی نیست. آن حضرت فرمود:

24. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «يَا عَلِيُّ خَلَقَ اللَّهُ النَّاسَ مِنْ أَشْجَارٍ شَتَّى وَ خَلَقَنِي وَ أَنْتَ مِنْ شَجَرَةٍ وَاحِدَةٍ، أَنَا أَصْلُهَا وَ أَنْتَ فَرْعُهَا فَطُوبَى لِعَبْدٍ تَمَسَّكَ بِأَصْلِهَا وَ أَكَلَ مِنْ فَرْعِهَا»؛

خداوند همه مردمان را از شجره ها و نسل های گوناگون آفرید ولی من و تو را از یک شجره و ریشه خلق کرد. به گونه ای که من اصل آن درختم و تو شاخه آن درختی. پس خوشا به حال کسی که به اهل درخت ایمان بیاورد و از میوه های شاخه درخت بهره ببرد. (1)

حق با علی است

در روزگار اختلاف ها کسی را باید در کنار خود داشت تا راه حق از باطل مشخص شود و معلوم شود که «حق» با کیست لذا رسول خدا صلی الله علیه و آله را به عنوان «تجلی حق» معرفی کرد تا امت به آسانی، راه خدا را دریابند و دچار مشکل نگردند. آن حضرت می فرمود:

25. حذیفه بن الیمان یقول: سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول: «عَلِيُّ أَمِيرُ الْبَرِّ، وَ قَاتِلُ الْفَجْرِ، مَنْصُورٌ مَنْ نَصَرَهُ، مَخْذُولٌ مَنْ خَذَلَهُ، أَلَا وَإِنَّ الْحَقَّ مَعَهُ، أَلَا وَإِنَّ الْحَقَّ مَعَهُ يَتَّبِعُهُ، أَلَا فَمِيلُوا مَعَهُ»؛

علی فرمانده آزاد مردان است علی نابود کننده فاسدان است، هرکس که

ص: 33

1- . امالی شیخ طوسی، ص 610، ح 1261؛ شواهد التنزیل، ج 1، ص 375، ح 395؛ مناقب خوارزمی، ص 143، ح 165؛ خصال صدوق، ص 21، ح 72؛ مختصر تاریخ دمشق، ج 17، ص 317.

علی را یاری کند یاری شده و پیروز است و هرکس که خوار کند خوار شده و ذلیل است، آگاه باشید که حق همیشه و پیوسته با علی و همراه علی است، آگاه باشید که نه تنها حق همراه علی است بلکه حق تابع علی یعنی معیار تشخیص حق است، آگاه باشید و به علی تمایل نشان دهید و به طرف علی بروید. (1)

یک ضربت تاریخ ساز و یکتا

موقعیت های حساس و سرنوشت ساز را نمی توان با سایر موقعیت ها مقایسه کرد لذا در فرهنگ اسلامی از چنین موقعیت ها به عنوان «ایام الله» یاد می شود و حوادث خاص این ایام را هرگز نمی توان با حوادث دیگر مقایسه نمود.

جنگ خندق که یک جنگ غیر متعارف و نابرابر میان کفار و مسلمانان بود در آن نبرد ده هزار مهاجم مسلح با تجهیزات کامل به مسلمانان که مجموعاً هزار و ششصد نیروی رزمی داشتند حمله کردند جنگی بسیار سرنوشت ساز که پیروزی هر یک از طرفین زمینه نابودی و شکست طرف دیگر را رقم می زد جنگی که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «بَرَزَ الْإِسْلَامُ كُلَّهُ عَلَى الْكُفْرِ كُلِّهِ» همه هستی اسلام در برابر همه هستی کفر قرار گرفت (یا همه مدافعات اسلام در برابر همه مدافعات کفر صف کشیدند) در چنین موقعیتی حساس، قهرمان بزرگ لشکر کفر عمرو بن عبدود توسط امیرالمؤمنین علی علیه السلام کشته شد و شاخ فتنه مشرکان شکسته شد.

ص: 34

1- . مناقب خوارزمی، ص 177، ح 215؛ مستدرک حاکم، ج 3، ص 140، ح 4644؛ امالی شیخ طوسی، ج 3، ص 483، س 5؛ بحارالانوار، ج 38، ص 35، س اواسط.

و در پی آن روحیه سربازان کفر آسیب پذیر گشت به گونه ای که ابوسفیان رهبر فتنه جویان فرمان عقب نشینی را صادر نمود و با ذلت از مدینه راهی مکه گشتند و دیگر نتوانستند آرایش رزمی تهاجمی بگیرند. این پیروزی باعث شد که اسلام نجات یابد و مسلمانان تا روز قیامت مدیون فداکاری امیر مؤمنان می باشند و رسول اعظم اسلام صلی الله علیه و آله درباره این

ضربت تاریخ ساز فرمود:

26. «مَبَارَزةً عَلَيَّ عَلَيْهِ السَّلَامِ لِعَمْرٍو بْنِ عَبْدِوَدِّ يَوْمَ الْخَنْدَقِ أَفْضَلُ مِنْ عَمَلِ أُمَّتِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ».

نبرد علی با عمرو بن عبدود در روز جنگ خندق فضیلت و عظمتش از عبادت همه امت من (که تا روز قیامت عبادت کنند) برتر و بالاتر است. (1)

در برخی از احادیث آمده است که: «ضربه علی یوم الخندق افضل من عباده الثقلین». (2)

بهشت در اشتیاق دیدار چهار تن

بعضی از مؤمنان در سایه برخی از خصلت ها و اعمال است که در تاریخ زبان زد شده و چهره ای دیگر پیدا می کنند حتی در جهان دیگر (در بهشت) نیز موقعیت ویژه ای خواهند داشت آن چنان که بهشت مشتاق حضور آن ها است چنان که درباره چهار تن از رجال برجسته اسلامی آمده

ص: 35

-
- 1- . جامع الاخبار، ص 53، ح 62؛ فراند السمطین، ج 1، ص 256، ح 197، ب 50؛ مناقب خوارزمی، ص 107، ح 112؛ مستدرک حاکم، ج 3، ص 34، ح 4327.
  - 2- . شرح نهج البلاغه، ج 4، ص 463؛ سیره حلبی، ج 2، ص 341؛ احقاق الحق، ج 6، ص 4-8.

است که بهشت مشتاق دیدار و چشم انتظار آن ها است. در حدیثی از رسول خدا صلی الله علیه و آله آمده است:

27. «الْجَنَّةُ تَشْتَاقُ إِلَيْكَ وَ إِلَى عَمَّارٍ وَ [إِلَى] سَلْمَانَ وَ أَبِي ذَرٍّ وَ الْمِقْدَادِ»؛ بهشت با بی صبری در آرزوی دیدار تو؛ و عمار و سلمان و ابوذر و مقداد است. (1)

میزان و معیار

رسول خدا صلی الله علیه و آله جهت نجات امت از ضلالت ها و انتخاب صحیح بر سر دو راهی ها - علی علیه السلام را به عنوان علامت حق و نشانه انتخاب صحیح معرفی کرد یعنی اگر در تصمیم های شما راهی که مورد خشنودی علی است بدانید که آن تصمیم مورد رضای خداوند است و گرنه، باید گفت: سرانجام آن تصمیم ضلالت است و عاقبتی جز گمراهی و غضب الهی ندارد. بر این اساس رسول خدا صلی الله علیه و آله بارها فرمود:

28. «أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله قَالَ: «عَلِيٌّ مَعَ الْحَقِّ وَ الْحَقُّ مَعَ عَلِيٍّ لَا يَفْتَرِقَانِ حَتَّى يَرِدَا عَلَى الْحَوْضِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»؛

علی همواره همراه حق و حقیقت است و حق و حقیقت همواره همراه علی است این دو (علی و حق) هرگز از یکدیگر جدا نمی شوند تا این که در کنار حوض کوثر در روز قیامت با من ملاقات کنند. (2)

ص: 36

1- . خصال صدوق، ص 303، ح 80، ب 5؛ عیون اخبار الرضا، ج 2، ص 120، ح 307؛ واقعه صفین، ص 323؛ سنن ترمذی، ج 5، ص 626، ح 3797.

2- . المعیار والموازنه، ص 35 و ص 322؛ فرائد السمطین، ج 1، ص 177، ح 140، ب 36؛ أمالی شیخ صدوق، ص 81، ح 1، م 20؛ تاریخ بغداد، ج 14، ص 321، ش 7643.

نشانه محبت به رسول خدا صلی الله علیه و آله

محبت به رسول خدا اعجاز بزرگ زندگی ماست و در سایه این محبت است که سعادت‌مندی انسان‌ها رقم می‌خورد و الطاف الهی در همین راستا بر مخلوقات ارزانی می‌گردد.

کسی چه می‌داند که محبت او به رسول خدا صلی الله علیه و آله همان محبت مورد نظر خدا و رسول او می‌باشد یا خیر؟

در پاسخ این پرسش باید گفت: پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود: هرکس که مرا

دوست دارد، علی را هم دوست دارد و بداند این محبت، محبت راستین است ولی اگر مرا دوست دارد و علی را دوست ندارد بداند که محبت او نسبت به من پنداری بیش نیست و دردی را دوا نمی‌کند و اعجازی از آن سر نمی‌زد. آن حضرت فرمود:

29. قال رسول الله صلی الله علیه و آله و هو آخَذَ بِيَدِ عَلِيٍّ: «مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يُحِبُّنِي وَلَا يُحِبُّ هَذَا فَقَدْ كَذَبَ»؛

هرکس گمان کند که دوستدار من است، بدون این که (علی) را دوست بدارد دروغ گو است (او مرا هم دوست ندارد). (1)

ملاک حسب به پیامبر

دوست داشتن پیغمبر هنر است ولی هنرمندانه تر آن است که بفهمیم از

ص: 37

1- . بحارالانوار، ج 27، ص 79، ح 17؛ عیون اخبار الرضا، ج 24، ص 98، ح 231؛ لسان المیزان، ج 5، ص 206.

کانال کدام حبّ است که می توان به حبّ پیامبر رسید و از کانال کدام دشمنی است که از حبّ پیامبر محروم می شویم؟ در حدیثی از رسول خدا صلی الله علیه و آله می خوانیم:

30. قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله يقول: «مَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا فَقَدْ أَحَبَّنِي، وَمَنْ أَبْغَضَ عَلِيًّا فَقَدْ أَبْغَضَنِي»؛

هرکس علی را دوست بدارد مرا دوست داشته است و هرکس نسبت به علی کینه داشته باشد همانند این است که نسبت به من کینه ورزیده است. (1)

موقعیت اهل بیت علیهم السلام

موقعیت اهل بیت علیهم السلام همان موقعیت «کشتی نوح» است هر کسی که به داخل آن قدم نهاده رستگار می شود. وگرنه به ضلالت گرفتار خواهد شد و نجات، در سایه سار محبت و پیروی از اهل بیت علیهم السلام است و هلاکت بر اثر دشمنی آنها می باشد در کلامی از رسول خدا صلی الله علیه و آله آمده است:

31. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «يَا عَلِيُّ مَثَلُكُمْ فِي النَّاسِ مَثَلُ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَهَا نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ، فَمَنْ أَحَبَّكُمْ يَا عَلِيُّ نَجَا وَمَنْ أَبْغَضَكُمْ وَرَفَضَ مَحَبَّتَكُمْ هَوِيَ فِي النَّارِ»؛

علی جان وجود شما در بین مردم همانند وجود کشتی نوح است که هرکس سوار آن شد نجات پیدا کرد و هرکس به سویش نرفت در طوفان

ص: 38

1- . کشف الیقین، ص 227؛ تحف العقول، ص 459؛ جواهر المطالب، ج 1، ص 63، و ص 247، ب 40؛ مستدرک حاکم، ج 3، ص 141، ح 4648؛ اسد الغابه، ج 4، ص 411، ش 4970.

غرق شد، علی جان هرکس دوستدار شما بود نجات پیدا کرد و هرکس نسبت به شما کینه داشت و دوستی شما را رها کرد در آتش جهنم فرو افتاد. (1)

علی علیه السلام و مهدی علیه السلام

چنان که در حدیث «ضربه علیّ یوم الخندق افضل من عباده

الثقلین» (2)

اشاره کردیم مسلمانان تا قیام قیامت، سر سفره همت و پیروزی تابناک علی علیه السلام در جنگ های با کفار، نشسته اند و در روزگار تفسیر از سنت و حقیقت دین نیز باید گفت: دین را «علی علیه السلام» برای جویندگان زلال معارف آن تبیین خواهد کرد وقتی که او به شهادت رسید دشمنان در فرهنگ اسلامی «دخل و تصرف هایی» کردند و انحرافات در جامعه، پدید آوردند و کسی نمی تواند این انحرافات را به گونه ای کامل از جامعه بزدايد مگر (فرزندم) مهدی موعود چنان که در حدیث نبوی می خوانیم:

32. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «إِنَّ اللَّهَ فَتَحَ هَذَا الدِّينَ بَعْلِيَّ، وَإِذَا قُتِلَ فَسَدَ الدِّينُ وَلَا يُصْلِحُهُ إِلَّا الْمَهْدِيُّ»؛

خداوند این دین (دین اسلام) را به وسیله علی بن ابی طالب پیروز کرد و اگر علی به شهادت برسد فساد در امور دین وارد می شود و به هیچ وجه قابل اصلاح نیست مگر این که مهدی (قائم آل محمد) ظهور کند. (3)

ص: 39

1- . خصائص سید رضی، ص 77.

2- . نهاییه العقول، ص 104. (به نقل از مواقف الشیعه، احمد میانجی).

3- . ینابیع الموده، ج 3، ص 292، ح 11؛ به نقل از کتاب موده القری، ص 40.

مردی که در زبان پیامبر خاتم صلی الله علیه و آله «جوانمرد» معرفی شود برای مردم بلکه برای همه جهانیان، «اسوه» است، خط و اندیشه و رفتار او برای همگان، «حجت» است در فرهنگ اسلامی برخی ابزار دارای حرمت خاصی می باشد و از این قبیل شمشیر ذوالفقار است که در دستان مبارک امام علی علیه السلام همواره در راه پیشبرد اهداف متعالی مکتب اسلام به کار گرفته شد. رسول خدا صلی الله علیه و آله در این مورد می فرمود:

33. سمعت رسول الله صلی الله علیه و آله يقول كثيرا: «لَا سَيْفَ إِلَّا ذُو الْفَقَارِ وَلَا فَتَى إِلَّا عَلِيٌّ»؛ در مقایسه با ارزش ترین ها، شمشیری جز شمشیر علی نیست که بالاترین ارزش را داشته و جوانی جز علی نیست که از همه جوانان برتر باشد. (1)

بهترین بشر

شخصیتی مثل پیامبر خاتم اگر کسی را «خیر البشر» معرفی کند بدیهی است که برای همه دوست داران پیامبر صلی الله علیه و آله و جهانیان، اسوه و الگو است و البته رسول خدا صلی الله علیه و آله از میان مسلمانان تنها در حق «علی علیه السلام» این تعبیر را به کار برده است بدون شک، این عمل، بسیار حساب شده صورت گرفت تا امت بدانند که «مرید» و «پیرو» کدام انسان باشد و زیباتر این که آن

ص: 40

1- . واقعه صفین، ص 478؛ کافی، ج 8، ص 110، ح 90؛ جواهر المطالب، ج 1، ص 189، ب 28؛ فرائد السمطين، ج 1، ص 252، ح 194، ب 48؛ مناقب خوارزمی، ص 167، ح 200؛ أمالی شیخ صدوق، ص 167، ح 10، م 36.

حضرت فرمود: هرکس علی را بهترین انسان بداند و این مسأله را نپذیرد کافر خواهد بود.

34. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «عَلِيُّ خَيْرَ الْبَشَرِ مَنْ أَبِي فَقَدْ كَفَرَ»؛

علی بهترین افراد از نسل بشر است و هرکس این را انکار کند کافر گردیده است. (1)

صراط مستقیم

هنگامی که رسول خدا صلی الله علیه و آله در حق کسی بگوید: «انت الصراط

المستقیم» بدون تردید، همه پیامبر باوران تا ابد الدهر، آن کس را اسوه خود برخواهند گزید و آن حضرت تنها در حق علی علیه السلام فرمود:

35. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «أَنْتَ الطَّرِيقُ الْوَاضِحُ وَأَنْتَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ، وَأَنْتَ يَعْسُوبُ الْمُؤْمِنِينَ»؛ تو همان راه روشن زندگی و همان صراط مستقیمی و تو پیشوای مؤمنین. (2)

همه خواهان اویند

بدون تردید وقتی جهان بداند که زمین، آسمان، بهشت، بهشتیان به ویژه همه پیغمبران خواهان دیدار کسی هستند، مردم به سوی آن کس می گرایند و او را به عنوان اسوه برای خود بر می گزینند و نیز بدون تردید در

ص: 41

-
- 1- . كنز العمال، ج 11، ص 625، ح 33045؛ تاریخ بغداد، ج 7، ص 433، شماره 3984؛ المسترشد، ص 272، ح 83؛ ص 275، ح 85؛ ص 279، خ 91؛ بحارالانوار، ج 38، ص 11، س 18؛ اختیار معرفه الرجال، ج 1، ص 238، س اواخر.
- 2- . بحارالانوار، ج 40، ص 53، س 6؛ شواهد التنزیل، ج 1، ص 76، ح 88؛ بشاره المصطفی، ص 95، س 2.

حق هیچ کسی جز «علی بن ابی طالب علیه السلام» چنین مطلبی از زبان رسول خدا صلی الله علیه و آله جاری نشده است و رسول اعظم صلی الله علیه و آله این خبر را بسیار حساب شده به امت داد تا در زندگی خود پیرو چه کسی باشند آن حضرت فرمود:

36. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «ما مررتُ بِسَمَاءٍ إِلَّا وَجَدْتُ أَهْلَهَا مُشْتَأِقُونَ إِلَيَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَمَا فِي الْجَنَّةِ نَبِيٌّ إِلَّا وَهُوَ مُشْتَأِقٌ إِلَيَّ عَلِيٌّ

بن ابی طَالِبِ عَلَيْهِ السَّلَامُ»؛

در هنگامی که به معراج رفتم در هیچ آسمانی گشت نردم، مگر این که یافتم همه اهل آن آسمان مشتاقانه در انتظار دیدار علی هستند و در بهشت هیچ پیامبری را ندیدم مگر این که احوال علی را می پرسید و مشتاقانه در انتظار دیدار علی بود. (1)

حسادت نسبت به علی

رسول خاتم صلی الله علیه و آله در مورد حسادت ورزیدن نسبت به امام علی علیه السلام فرمود: هرکس نسبت به او جسارت روا بدارد نسبت به من جسارت نموده است یا هرکسی نسبت به او حسادت بورزد نسبت به من حسادت ورزیده است و در روایت دیگری رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود:

37. رسول الله صلى الله عليه وآله قال: «مَنْ حَسَدَ عَلِيًّا حَسَدَنِي، وَمَنْ حَسَدَنِي دَخَلَ النَّارَ»؛ هرکس نسبت به علی حسادت بورزد همانند این است که نسبت به من حسادت برده است و هرکس نسبت به من حسادت ببرد در آتش جهنم گرفتار می شود. (2)

ص: 42

1- . جواهر المطالب، ج 1، ص 257، ب 41، س 6؛ ذخائر العقبی، ص 95، س آخر.

2- . امالی شیخ طوسی، ص 623، ح 1287/23، م 29؛ بحار الانوار، ج 39، ص 334، ح 5؛ کنز العمال، ج 11، ص 626، ح 33050.

کافرشناسی آسان است چون آدم کافر راهی جدا دارد و مؤمن شناسی نیز آسان است زیرا آدم مؤمن سیره ای ویژه دارد ولی: منافق شناسی کاری آسان نیست [آنچه در جامعه خطر آفرین می باشد همین منافق است] لذا رسول خدا «محک» و میزان لازم را معرفی کرد که هرکس با دل و جان پیرو علی علیه السلام باشد مؤمن است ولی آن کس که با زبان، پیرو او و با عمل مخالف اوست باید به او لقب منافق داد.

آن حضرت فرمود:

38. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «عَلِيُّ ابْنُ أَبِي طَالِبٍ مِخْنَةٌ لِلْعَالَمِ، بِهِ يُمَيِّزُ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ»؛

علی بن ابی طالب سنگ محک سنجش بشر است. به وسیله علی خداوند تفاوت منافق و مؤمن را مشخص می کند. (1)

اهل بیت شناسی

محبت به اهل بیت علیهم السلام و ذریه رسول اعظم صلی الله علیه و آله در زندگی دنیوی و اخروی، اعجاز می کند و جدا دست ما را می گیرد رسول خدا صلی الله علیه و آله دختران و دامادهای متعدد داشت لذا جای این سؤال است که آیا همه وابستگان به آن حضرت را می توان «اهل بیت علیهم السلام» خواند؟ در پاسخ به همین مسأله آن حضرت فرمود:

39. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «إِنَّ اللَّهَ - تَعَالَى - جَعَلَ ذُرِّيَّةَ كُلِّ نَبِيٍّ مِنْ صُلْبِهِ وَ

ص: 43

1- . امالی شیخ طوسی، ص 363، ح 761/12، م 13؛ بحار الانوار، ج 38، ص 39، ح 15.

أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى - جَعَلَ ذُرِّيَّهٖ مُحَمَّدٍ مِّنْ صَلْبِ عَلِيٍّ؛

خداوند فرزندان (نوه ها و ننیبه ها) هر پیامبری را از نسل و صلب خودشان قرار داده بود اما فرزندان (نوه و ننیبه ها) محمد را از صلب و نسل علی و فاطمه قرار داده است. (1)

سه مسأله در حق علی علیه السلام در شب معراج

رسول خدا صلی الله علیه و آله در ضمن گزارش سفر آسمانی خود در شب معراج فرمود: سه مسأله در باب معرفی علی بن ابی طالب به من وحی شده است.

40. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «انتهيت ليله أُسرى [بى] الى ربي عزوجل فاوحى الى في علي بثلاث [خصال]: انه سيد المسلمين وولى المتقين وقائد العزم المحجلين ويعسوب الدين»؛

در شب معراج وقتی به نزدیک ترین مقام سیر الی الله رسیدم خداوند چند ویژگی در مورد علی بن ابی طالب به من وحی کرد.

1. علی آقای مسلمانان است.

2. علی مولی و سرپرست پرهیزکاران است.

3. علی برترین درخشندگی عرصه پاکی است.

4. علی پیشوای دینی مردم است. (2)

ص: 44

1- . كشف اليقين، ص 420، س 2؛ جواهر المطالب، ج 1، ص 73، ب 11؛ تاريخ دمشق، ترجمه امام علی علیه السلام، ج 2، ص 159، ح 646؛ المناقب، ص 328، ح 339.

2- . جواهر المطالب، ج 1، ص 105، ب 18؛ فرائد السمطين، ج 1، ص 143، ح 107، ب 25؛ أمالی شیخ مفید، ص 173، ح 3، م 22؛ أمالی شیخ صدوق، ص 385، ح 17، م 72؛ ص 491، ح 9، م 89؛ مستدرک حاکم، ج 3، ص 148، ح 3، ص 148، ح 4668؛ اسد الغابه، ج 1، ص 97، ش 92؛ مختصر تاريخ دمشق، ج 17، ص 375؛ کنز العمال، ج 11، ص 620، ح 33011.

اگر رسول خدا صلی الله علیه و آله به کسی بگوید: تو در بهشت هر جا که من هستم تو نیز خواهی بود این سخن جایگاه و هدف خاصی را نشان می دهد او را به عنوان اسوه و الگو مشخص می کند. تردیدی نیست که رسول خدا صلی الله علیه و آله در حق امیرمؤمنان فرمود:

41. رسول الله صلی الله علیه و آله: «يَا عَلِيُّ يَدُكَ فِي يَدِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَدْخُلُ مَعِيَ حَيْثُ أَدْخُلُ»؛

روز قیامت دست تو در دست من است هر جا که من می روم تو همراه من خواهی بود. (1)

زینت علی علیه السلام از زبان پیامبر صلی الله علیه و آله

علی آرایه جهان آفرینش است و اگر چیزی برای خود آن حضرت آرایه و زینت به حساب آید باید همه چشم ها را بخود معطوف بدارد. در سخنی از رسول خدا صلی الله علیه و آله آمده است که:

1. زهد راستین

2. علاقمندی به مستمندان

به عنوان زینت امیرمؤمنان و نیز زینت ابرار، معرفی شده است در این حدیث آمده است:

42. قال رسول الله صلی الله علیه و آله: «يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ قَدْ زَيَّنَكَ بِزِينَةٍ لَمْ تُزَيِّنِ الْعِبَادَ

ص: 45

1- . مختصر تاریخ دمشق، ج 17، ص 383؛ مناقب امیرالمؤمنین علیه السلام، ج 2، ص 581، ح 1092.

بِزِينِهِ أَحَبُّ إِلَى تَعَالَى مِنْهَا، هِيَ زِينَةُ الْأَبْرَارِ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ الزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا فَجَعَلَكَ لَا تَرْتَضَى مِنْهَا شَيْئاً وَ لَا تَرْتَضَى الدُّنْيَا مِنْكَ شَيْئاً وَ وَهَبَ لَكَ حُبَّ الْمَسَاكِينِ فَجَعَلَكَ تَرْضَى بِهِمْ أَتْبَاعاً وَ يَرْضُونَ بِكَ إِمَاماً؛

خداوند به تو زینتی داد که دوست داشتنی تر از این زینت را به هیچ یک از بندگان نداد و آن همان زینت خوبان در نزد پروردگار؛ یعنی زهد و پارسایی در دنیا است. علی جان خداوند تو را آن گونه قرار داد که هیچ چشم داشتی به مال دنیا ندادی و دنیا هم نمی تواند ذره ای از وجود تو را به خودش متعلق کند، خداوند به تو علاقه و محبت به مستمندان را عنایت کرد و تو را آن گونه قرار داد که پیروانت از تو و تواز آنها راضی هستی و آنان هم به داشتن پیشوایی چون تو خشنودند. (1)

اعجاز ولایت علی علیه السلام

[اولین کسانی که علی علیه السلام را به عنوان برادر برگزیده اند]

عامل قبولی عبادت

عبادت راستین عبادتی است که مقبول درگاه حق واقع گردد که شرط اصلی این مسأله دارا بودن «ولایت» است که اگر این شرط حاصل نگردد، عبادت نیز قبول نشود. به قول شاعر:

ص: 46

1- . حلیه الاولیاء، ج 1، ص 113، ح 223؛ اسد الغابه، ج 3، ص 597؛ امالی شیخ طوسی، ص 181، ح 303/5.

ولای مرتضیٰ علی، چه ها کند چه ها کند

در جنان بسته را به روی خلق وا کند

نماز بی ولای او عبادتی است بی وضو

به دشمن علی بگو، نماز خود قضا کند

در حدیثی از رسول خدا صلی الله علیه و آله می خوانیم:

43. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «أَوَّلَ مَنْ اتَّخَذَ عَلِيَّ ابْنَ أَبِي طَالِبٍ أَخَا مِنْ أَهْلِ السَّمَاءِ حَمَلَهُ الْعَرْشِ ثُمَّ رِضْوَانُ خَازِنُ الْجِنَانِ ثُمَّ مَلِكُ الْمَوْتِ، وَإِنَّ مَلِكُ الْمَوْتِ يَتَرَحَّمُ عَلَيَّ مُجِيبِي عَلَيَّ ابْنَ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا يَتَرَحَّمُ عَلَيَّ الْأَنْبِيَاءِ وَلَوْ أَنَّ عَبْدًا عَبَدَ اللَّهَ - أَلْفَ عَامٍ مِنْ بَعْدِ أَلْفِ عَامٍ بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ ثُمَّ لَقِيَ اللَّهَ - مُبْغِضًا لِعَلِيٍّ لَأَكْبَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيَّ مِنْخَرِيهِ فِي النَّارِ»؛

اولین فرشتگان آسمانی که علی بن ابی طالب را به عنوان برادر خود انتخاب کردند حاملان عرش خدا بودند. پس از آنان رضوان خزانه دار بهشت، علی را به عنوان برادر خود انتخاب کرد و پس از آن ملک الموت عزرائیل، علی را به عنوان برادر خود انتخاب کرد. البته عزرائیل با دوستان علی در هنگام جان کندن با ترحم برخورد می کند. او جان پیامبران الهی را نیز با ترحم می ستاند. و اگر بنده ای از بندگان خدا هزار سال ما بین رکن و مقام ابراهیم نماز بخواند و دوباره همان هزار سال را در همان مکان تکرار کند و بعد در حالی که نسبت به علی کینه در دل دارد بمیرد روز قیامت

ص: 47

خداوند او را با کشیدن سوراخ بینی در آتش جهنم خواهد افکند. (1)

44. قال النبي صلى الله عليه وآله: «مَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا قَبْلَ اللَّهِ مِنْهُ صَلَاتُهُ وَصِيَامُهُ وَقِيَامُهُ وَاسْتِجَابَ دَعَاءَهُ»؛

هر کس علی را دوست بدارد خداوند نماز و روزه و عبادات شبانه (نافله شب) او را قبول می کند و دعاهایش را مستجاب می نماید. (2)

مودت به علی علیه السلام عبادت است

مودت به علی علیه السلام نه تنها موجب پذیرفته شدن عبادت است بلکه «خود عبادت» است در حدیثی از رسول اعظم صلی الله علیه و آله آمده است:

45. عن النبي صلى الله عليه وآله قال: «عَلِيُّ بَابُ عِلْمِي وَ هَدْيِي وَ مُبَيِّنُ لَأُمَّتِي مَا أُزِيدُ لِي بِهِ مِنْ بَعْدِي، حُبُّهُ إِيْمَانٌ وَ بُغْضُهُ نِفَاقٌ وَ النَّظَرُ إِلَيْهِ رَافَةٌ وَ مَوَدَّتُهُ عِبَادَةٌ»؛

علی دروازه دانش و راهنمایی های من است. علی کسی است که بعد از من همه آن چه که من به خاطر آن به رسالت مبعوث شده ام را برای مردم تفسیر و بیان می کند. علاقه و محبت به علی عین ایمان است و کینه ورزی نسبت به علی مظهر نفاق است. نگاه به چهره علی نگاه به مهربانی ها است و دوستی با علی عبادت است. (3)

ص: 48

1- . ارشاد القلوب، ج 2، ص 82، س 7؛ كشف الغمه، ج 1، ص 101، س 16؛ بحارالانوار، ج 39، ص 110، ح 17؛ مناقب خوارزمی، ص 72، ح 49.

2- . فرائد السمطين، ج 2، ص 258، ح 536، ب 50؛ مناقب خوارزمی، ص 72، ح 51.

3- . كشف اليقين، ص 225؛ كنز العمال، ج 11، 614، ح 32981؛ كنز الفوائد، ص 215، س 18؛ بحارالانوار، ج 40، ص 76، س 18.

[اعجاز حبّ علی علیه السلام]

سعادت حقیقی، حبّ علی است و ملاک شقاوت دشمنی ورزی و بغض به علی علیه السلام است. در حدیثی از رسول خدا صلی الله علیه و آله آمده است:

46. فاطمه علیها السلام قالت: خرج علينا رسول الله صلى الله عليه وآله عشية عرفه فقال: «إِنَّ اللَّهَ-

تبارک و تعالی باهی بکُم و غَفَرَ لَکُمُ عامَةً وَ لِعَلِيٍّ خَاصَةً وَ إِنِّي رَسُولُ

اللَّهِ إِلَيْكُمْ غَيْرُ مُحَابٍ لِقَرَابَتِي هَذَا جِبْرِئِيلُ يُخْبِرُنِي أَنَّ السَّعِيدَ كُلَّ السَّعِيدِ حَقَّ السَّعِيدِ مَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا فِي حَيَاتِهِ وَ بَعْدَ مَوْتِهِ وَ إِنَّ الشَّقِيَّ كُلَّ الشَّقِيَّ مَنْ أَبْغَضَ عَلِيًّا فِي حَيَاتِهِ وَ بَعْدَ وَفَاتِهِ»؛

خداوند به طور عموم به وجود شما بندگان‌اش افتخار می‌کند و همه شما را می‌آمزد و به وجود علی بن ابی طالب به نحو ویژه ای افتخار می‌کند من پیامبر خدایم و می‌دانید که هیچ تعصبی نسبت به قبیله و فامیل خودم ندارم اما جبرئیل به من خبر داد و گفت: خوشبخت‌ترین خوشبختی‌ها و آن‌که همه خوشبختی را جمع کرده باشد کسی است که چه در حیات علی و چه بعد از شهادت او، دوستدار علی باشد. و بدبخت‌ترین بدبخت‌ها و آن‌که همه بدبختی‌ها را در خود جمع کرده است کسی است که در زمان حیات علی یا بعد از شهادت علی نسبت به او کینه داشته باشد. (1)

ص: 49

1- . امالی شیخ صدوق، ص 153، ح 8، م 34؛ امالی شیخ مفید، ص 161، ح 3، م 20؛ مناقب امیر المؤمنین علیه السلام، ج 1، ص 207، ح 127؛ ذخایر العقبی، ص 92؛ شرح نهج البلاغه، ج 9، ص 168.

حبّ علی علیه السلام یعنی عشق به امیرمؤمنان در دنیا و آخرت، اعجاز می کند. حبّ علی علیه السلام زمینه ساز دست کشیدن از کفر و موجب دخول جنت است. حبّ علی موجب رهایی از نار و جهنم است. حبّ علی علیه السلام زمینه ساز دست یابی به ایمان راستین است. حبّ علی علیه السلام از بین برنده سینات

و افزاینده حسنات است و در این باره احادیث فراوانی از رسول خدا صلی الله علیه و آله در دست است که به ذکر برخی از آن ها می پردازیم:

47. رسول الله صلی الله علیه و آله يقول: «حُبُّ عَلِيٍّ إِيْمَانٌ وَ بُغْضُهُ كُفْرٌ»؛

دوستی با علی عبادت است و کینه ورزی نسبت به علی کفر است. (1)

48. قال رسول الله صلی الله علیه و آله: «مَنْ أَرَادَ أَنْ يَتَمَسَّكَ بِالْقَضِيْبِ الْيَاقُوتِ الْأَحْمَرِ الَّذِي عَرَسَهُ اللَّهُ لِنَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله يَمِينِهِ فِي جَنَّةِ الْخُلْدِ، فَلْيَتَمَسَّكَ بِحُبِّ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ».

هرکس دوست می دارد دستش به شاخه یاقوت سرخی که خداوند با دست قدرت خود آن را برای پیامبران در بهشت خلد کاشته است برسد؛ باید دست نیاز به دوستی با علی بن ابی طالب دراز کند. (2)

49. عن ابن عباس، قال: قلت للنبي صلی الله علیه و آله: «يا رسول الله هل للنار جواز؟

ص: 50

-
- 1- . نثر الدر، ج 1، ص 364؛ خصال شیخ صدوق، ص 496، ح 5؛ بحارالانوار، ج 38، ص 95، ح 11؛ ینابیع الموده، ج 1، ص 173.
  - 2- . تاریخ دمشق ابن عاکر، ترجمه امام علی علیه السلام ج 2، ص 100 الی 102، ح 606 الی 609؛ کفایه الطالب، ص 323، ب 91؛ المسترشد، ص 289، ح 104؛ جواهر المطالب، ج 1، ص 252، ب 40، س 1؛ فرائد السمطین، ج 1، ص 186، ح 148، ب 39؛ مناقب خوارزمی، ص 76، ح 58.

قال: «نعم، قلت: وما هو؟ قال: حُبُّ عليّ بن أبي طالب»؛

ابن عباس گوید از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله پرسیدم آیا هیچ گونه جواز آزادی از آتش جهنم برای گناهکاران وجود دارد؟ پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله فرمود: بلی، عرض کردم آن جواز آزادی چیست؟ پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله فرمود: دوستی علی بن ابی طالب جواز آزادی از آتش جهنم است. (1)

50. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «حُبُّ عليّ بن أبي طالب يَأْكُلُ السَّيِّئَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ»؛

دوستی با علی بن ابی طالب گناهان را نابود می کند و از بین می برد همان گونه که آتش هیزم را نابود کرده و به خاکستر تبدیل می کند. (2)

51. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «يَا عَلِيُّ طُوبَى لِمَنْ أَحَبَّكَ وَصَدَّقَ بِكَ وَوَيْلٌ لِمَنْ أَبْغَضَكَ وَكَذَّبَ بِكَ يَا عَلِيُّ مُجِئُوكَ مَعْرُوفُونَ فِي السَّمَاءِ السَّابِعَةِ،

وَالْأَرْضِ السَّابِعَةِ السُّفْلَى وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ. هُمْ أَهْلُ الْيَقِينِ وَالْوَرَعِ،

وَالسَّمْتِ الْحَسَنِ وَالتَّوَاضُعِ لِلَّهِ تَعَالَى خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ وَجِلَّةً قُلُوبُهُمْ

لِذِكْرِ اللَّهِ، وَقَدْ عَرَفُوا حَقَّ وَلَايَتِكَ، وَأَلْسِنَتُهُمْ نَاطِقَةٌ بِفَضْلِكَ وَأَعْيُنُهُمْ سَاكِبَةٌ تَحْتُنَا عَلَيْكَ وَعَلَى الْأُمَمِ مِنْ وُلْدِكَ، يَدِينُونَ اللَّهَ بِمَا أَمَرَهُمْ بِهِ فِي كِتَابِهِ وَجَاءَهُمْ بِهِ الْبُرْهَانُ مِنْ سُنَّةِ نَبِيِّهِ، عَامِلُونَ بِمَا يَأْمُرُهُمْ بِهِ أَوْلُو

ص: 51

1- . تاريخ دمشق، ج 2، ص 104، ح 611؛ كفايه الطالب، ص 325، ب 91، س آخر؛ مناقب ابن شهر آشوب، ج 2، ص 7، س 16؛ بحار الانوار، ج 39، ص 202، س 11.

2- . تاريخ دمشق، ج 2، ص 103، ح 610؛ مناقب ابن شهر آشوب، ج 3، ص 198؛ طرائف ابن طاووس، ص 200؛ كفايه الطالب، ص 325، ب 91، س 10؛ ذخائر العقبى، ص 91، س آخر؛ جواهر المطالب، ج 1، ص 252، ب 40؛ كنز العمال، ج 11، ص 621، ح 33021.

الأمرِ مِنْهُمْ، مُتَوَاصِلُونَ غَيْرَ مُتَقَاطِعِينَ، مُتَحَابُّونَ غَيْرَ مُتَبَاغِضِينَ إِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَصَلِّيَ عَلَيْهِمْ وَتُؤَمِّنُ عَلَى دُعَائِهِمْ وَتَسْتَغْفِرُ لَهُمْ لِلْمُذْنِبِ مِنْهُمْ،
وَتَشْهَدُ حَضْرَتَهُ وَتَسْتَوْحِشُ لِفَقْدِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ»؛

خوشا به حال کسی که تو را دوست بدارد و تو را تصدیق کند و وای به حال کسی که از تو کینه در دل داشته باشد و تو را تکذیب کند علی جان دوستداران تو در آسمان هفتم و در طبقه هفتم زیرین زمین و ما بین این طبقات به خوبی و دوستی با تو شناخته شده اند آنان اهل یقین به خدا و اهل پارسایی هستند. در مسیر دین، راه و رسم نیکو دارند و در برابر خدا فروتن و متواضع هستند و چشمانشان از ترس اشکبار است و دل هایشان از عظمت خدا هراسان برای ذکر خداست آنان آن گونه که شایسته است حق سرپرستی تو را شناختند، و زبان های آنان همواره در حال بیان فضایل توست و چشمانشان از عشق به تو و امامان بعد از تو اشک شوق دارد. همان گونه خداوند در قرآن به آنان دستور داده است از سنت پیامبرشان به آنان رسیده است دینداری می کند به همه دستورات اولو الامر و امامان معصوم و پیشوایان به نحو شایسته عمل می کنند همواره در صدد وصل و اتحاد و اتفاقند و از تفرقه و اختلاف گریزانند. اهل دوستی هستند و از کینه ورزی دوری می کنند. فرشتگان بر آنان درود می فرستند و هرگاه آنان در درگاه خداوند دست به دعا بردارند فرشتگان آمین می گویند و فرشتگان همواره برای آن دسته از دوستداران که اهل گناه و معصیت باشند

استغفار می کنند و از خدا برای آنان طلب آمرزش می نمایند. در تشییع جنازه آنان حاضر می شوند و تأقیامت از فقدان هر یک از دوستدارانت در دلهره و هراسند. (1)

52. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «لَوْ اجْتَمَعَ النَّاسُ عَلَى حُبِّ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ لَمَا خَلَقَ اللَّهُ النَّارَ»؛

اگر همه افراد بشر دوستدار علی بن ابی طالب می شدند، خداوند هرگز آتش جهنم را نمی آفرید. (2)

عاقبت درگیری با علی علیه السلام

خلافت پس از رسول خدا صلی الله علیه و آله طبق نص قرآن و سنت از آن علی علیه السلام است و در این باره احادیث نبوی فراوانی داریم و نیز هشدارهای فراوانی در این رابطه، از رسول خدا صلی الله علیه و آله روایت شده است و از آن جمله است:

53. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «مَنْ ناصَبَ عَلِيًّا الْخِلاَفَةَ بَعْدِي فَهُوَ كَافِرٌ وَقَدْ حَارَبَ اللَّهُ وَرَسُولَهُ وَمَنْ شَكَّ فِي عَلِيٍّ فَهُوَ كَافِرٌ»؛

هر کس در جریان خلافت بعد از من با علی دشمنی کند و بخواهد خلافت را از علی غصب کند کافر است و عملش مثل کسی است که با خدا و پیامبرش به جنگ برخاسته است و هرکس در حقانیت علی شک کند کافر است. (3)

ص: 53

1- . فوائد السمطين، ج 1، ص 310، ح 248، ب 57؛ بشاره المصطفى، ص 254، ح 534؛ طرائف ابن طاووس، ص 199؛ جواهر المطالب، ج 1، ص 253، ب 40؛ مستدرک حاکم، ج 3، ص 145، ح 4657.

2- . المناقب خوارزمی، ص 67، ح 39؛ عوالی اللثالی، ج 4، ص 86، ح 101؛ بحار الانوار، ج 39، ص 249، ح 10.

3- . ارشاد القلوب، ج 2، ص 52؛ طرائف ابن طاووس، ص 69؛ بحار الانوار، ج 27، ص 233، ح 44.

کسی که در فضل علی علیه السلام تردید می کند

برتری علی علیه السلام بر سایرین به گونه ای است که آن را نمی توان انکار کرد بر این اساس کسی با چنین وضعیتی آن را انکار کند در قیامت کیفر ویژه ای خواهد داشت و با وضعیت خاصی محشور خواهد گشت. در حدیثی از رسول خدا صلی الله علیه و آله آمده است:

54. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «الشَّاكُّ فِي فَضْلِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَحْشُرُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ قَبْرِهِ وَفِي عُنُقِهِ طَوْقٌ مِنْ نَارٍ، فِيهِ ثَلَاثُمِائَةٌ شَعْبَةٍ مِنْهَا

شَيْطَانٌ يَكَلِّحُ فِي وَجْهِهِ وَيَتَّقُلُ فِيهِ»؛

کسی که در فضیلت علی بن ابی طالب علیه السلام تردید کند، روز قیامت در حالی از قبرش محشور می شود و بر می خیزد که برگردنش طوق و دایره ای از آتش آویزان است که سیصد شاخه و شعاع دارد و بر هر شاخه و شعاعی یک شیطان نشسته است که به ترشروی و عصبانیت در چهره اش می نگرد و به صورتش تُف می اندازد. (1)

به من دشنام داد و مرا آزد

دشمنان به علی علیه السلام، دشنام به پیامبر صلی الله علیه و آله است. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله این سخن را در حق علی علیه السلام فرمود: تا دیگران بدانند که به علی علیه السلام نباید جسارت روا داشت و نباید او را آزد؛ زیرا او با توجه به حدیث «علی منی» نفس رسول خدا صلی الله علیه و آله

است «و انفسنا» باب مباحله قرآن گواه بر این مدعاست. آن حضرت می فرمود:

ص: 54

1- . أمالی شیخ مفید، ص 144، ح 3، م 18؛ بحار الانوار، ج 7، ص 192، ح 53.

55. وقال صلى الله عليه وآله: «يا علي من سبك فقد سبني ومن سبني فقد سب الله عز وجل ومن سب الله أكبته الله على منخزيه في النار»؛

علی جان، هرکس به تو دشنام دهد، همانند این است که به من دشنام داده است و هرکس به من دشنام دهد، همانند این است که به خداوند ناسزا بگوید و دشنام دهد و هرکس به خداوند ناسزا بگوید و دشنام دهد، خداوند او را به صورت و بینی در آتش جهنم می افکند. (1)

56. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «يا أيها الناس من اذى عليا بعث يوم القيامة يهوديا أو نصرانيا»؛

ای گروه مردمان هرکس به علی آزار برساند، خداوند او را در روز قیامت در صف یهودی یا نصرانی (مسیحی) محشور خواهد کرد. (2)

کسی که از بیعت با علی علیه السلام بیرون رود

رسول خدا صلی الله علیه و آله به عناوین مختلف مردم را به سوی علی علیه السلام فرا می خواند و نسبت به کسانی که از علی علیه السلام گریزان شوند و به بیعت شکنان روزگار آن حضرت پیشاپیش هشدار می داد. آن حضرت می فرمود:

57. قال رسول الله صلى الله عليه وآله: «إن الله قد عهد إلي من خرج علي عي فهو

ص: 55

1- . امالی شیخ طوسی، ص 86، ح 130/39، م 3 با اختلاف؛ امالی شیخ صدوق، ص 87، ح 2، م 21؛ کشف الیقین، ص 232؛ جامع الاخبار، ص 457، ح 1286/6، با اختلاف؛ عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج 2، ص 121، ح 309، ب 31؛ مروج الذهب، ج 2، ص 423؛ خصائص نسائی، ص 145، ح 92؛ فرائد السمطين، ج 1، ص 302، ح 241، ب 56؛ مناقب خوارزمی، ص 137، ح 154؛ مستدرک حاکم، ج 3، ص 131، ح 4616؛ مختصر تاریخ دمشق، ج 17، ص 366.

2- . طرائف ابن طاووس، ص 201؛ مناقب امیرالمؤمنین، ج 1، ص 548، ح 117؛ بحارالانوار، ج 31، ص 654، ح 198؛ شواهد التنزیل، ج 2، ص 145.

كَافِرٌ فِي النَّارِ)؛ خداوند به من وعده و تعهد داده است که هرکس بر علیه علی علیه السلام قیام کند و بر او بشورد، کافر محسوب شده و جایگاهش در آتش جهنم باشد. (1)

قاتل علی علیه السلام

رسول خدا صلی الله علیه و آله از جسارت کنندگان به علی علیه السلام و نیز از قاتل آن حضرت به عنوان «شقی» و «اشقی» یاد می نمود. در سخنی از آن حضرت آمده است:

58. إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «مَنْ أَشَقَّى الْأَوْلِيَيْنِ؟ قَالَ: عَاقِرُ النَّاقَةِ، قَالَ: فَمَنْ أَشَقَّى الْآخِرِينَ؟ قَالَ: لَا أَدْرِي، قَالَ: الَّذِي يَضْرِبُكَ عَلَى هَذَا وَآشَارَ إِلَى رَأْسِهِ».

شقی و بدبخت قسی القلب جهان کیست؟ حضرت علی علیه السلام عرض کرد: کسی که ناقه صالح را پی کرد و کشت. پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله پرسید: پس آخرین

شقی و بدبخت قسی القلب کیست؟ حضرت علی علیه السلام معروض کرد: نمی دانم. پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله فرمود: آخرین شقی عالم کسی است که بر پیشانی تو ضربت بزند. راوی می گوید پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله فرمود: به این جای تو ضربت وارد کند و با دست به پیشانی علی علیه السلام اشاره کرد. (2)

ص: 56

1- . ینابیع الموده، ج 2، ص 275، ح 789؛ طرائف ابن طاووس، ص 439.

2- . فرائد السمطين، ج 1، ص 385، ح 317، ب 70؛ تاریخ دمشق، ج 3، ص 342، ح 1389؛ شواهد التنزیل، ج 2، ص 434، ح 1096 الی 1098؛ و ص 444، ح 1108؛ کفایه الطالب، ص 463؛ ذخائر العقبی، ص 115 و 116؛ مناقب ابن شهر آشوب، ج 3، ص 309؛ سیره نبویه، ج 2، ص 600؛ تذکره الخواص، ص 158، ب 7.

آسمان و زمین در مظلومیت و عزای علی علیه السلام آشفته خاطرند و در این رابطه در سخنی از رسول خدا صلی الله علیه و آله آمده است: «إِنَّ السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ لَتَبْكِي

عَلَى الْمُؤْمِنِ إِذَا مَاتَ أَرْبَعِينَ صَبْحًا وَإِنَّهَا لَتَبْكِي عَلَى الْعَالَمِ أَرْبَعِينَ شَهْرًا وَإِنَّ السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ لَيَبْكِيَانِ عَلَى الرَّسُولِ أَرْبَعِينَ سَنَةً وَإِنَّ السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ لَيَبْكِيَانِ عَلَيْكَ يَا عَلِيُّ إِذَا قُتِلَتْ أَرْبَعِينَ سَنَةً»؛

اگر مؤمنی از دنیا برود، آسمان و زمین چهل روز بر او گریه می کنند، اگر عالم و دانشمند دینی از دنیا برود آسمان و زمین چهل ماه بر او گریه می کنند، اگر پیامبر اسلام (محمد صلی الله علیه و آله) از دنیا برود آسمان و زمین چهل سال بر او گریه می کنند و اگر تو ای علی به شهادت برسی آسمان و زمین نیز چهل سال در غم شهادت تو گریه می کند. (1)

ص: 57

1- . مناقب ابن شهر آشوب، ج 2، ص 346، س 13؛ بحارالانوار، ج 42، ص 308، ح 9.

1. الاختصاص: شيخ مفيد، محمد بن محمد بن النعمان، (413 ه.ق)، انتشارات جامعه مدرسين حوزه علميه قم.
2. اختيار معرفه الرجال، شيخ طوسي، (460 ه.ق)، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، قم، 1404 ه.ق.
3. ارشاد القلوب: الحسن بن محمد ديلمى، (711 ه)، مؤسسه الاعلمى، بيروت، چاپ چهارم، 1398 ه.ق.
4. اسدالغابه، محمد بن عبدالكريم شيبانى معروف به ابن الأثير، (630 ه.ق) انتشارات اسماعيليات، تهران.
5. الأغاني، أبو الفرج اصفهاني (356 ه).
6. الأمالي، شيخ صدوق، (381 ه.ق)، بنيادبعثت، قم، چاپ اول، 1417 ه.ق.
7. الأمالي، شيخ طوسي، (460 ه)، بنيادبعثت، قم، چاپ اول، 1414 ه.ق.
8. الامالى، شيخ طوسي، (460 ه)، بنيادبعثت، قم، چاپ اول، 1414 ه.ق.
9. انساب الاشراف، احمد بن يحيى بن جابر بلاذرى، (قرن سوم ه.ق). مؤسسه الاعلمى، بيروت، چاپ اول، 1394 ه.ق.

10. بحار الانوار، محمد باقر مجلسی، (1111 هـ)، مؤسسه الوفاء، بیروت، چاپ دوم، 1403 هـ.ق.
11. بشاره المصطفی، عماد الدین محمد بن علی طبری، (525 هـ)، مؤسسه النشر الاسلامی، قم، چاپ اول، 1420 هـ.ق.
12. تاریخ بغداد: خطیب بغدادی، (643 هـ)، دار الکتب العلمیه، بیروت، چاپ اول، 1417 هـ.ق.
13. تحف العقول: ابن شعبه حرّانی، (قرن 4 هجری)، مؤسسه النشر الاسلامی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، چاپ دوم، 1404 هـ.ق.
14. تذکره الخواص، سبط ابن الجوزی، مکتبه نینوی الحدیثه، تهران.
15. ترجمه الامام العلی علیه السلام من تاریخ دمشق، ابوالقاسم علی بن الحسن بن هبه الله شافعی معروف به ابن عساکر، (571 هـ.ق) مؤسسه المحمودی، بیروت، چاپ اول.
16. تفسیر البرهان، سید هاشم بحرانی، (1107 هـ.ق)، بنیاد بعثت، قم.
17. تفسیر الدر المنثور، جلال الدین سیوطی (911 هـ.ق) دارالمعرفه، بیروت، چاپ اول، 1365 هـ.ق.
18. تفسیر العیاشی: محمد بن مسعود عیاشی، (320 هـ.ق)، المکتبه الاسلامیه، تهران.
19. جامع الاخبار: محمد بن محمد شعیری سبزواری، (قرن 7 هـ.ق)، مؤسسه آل البيت علیهم السلام، قم، چاپ اول، 1414 هـ.ق.

20. جواهر المطالب، محمد بن أحمد دمشقى باعونى (871 ه.ق) مجمع إحياء الثقافه الاسلاميه، قم، چاپ أول، 1415 ه.ق.
21. حليه الابرار، سيد هاشم بحراني، (1107 ه.ق)، بنياد معارف اسلامى، قم، چاپ أول، 1411 ه.ق.
22. حليه الأولياء، أبو نعيم اصفهاني، (430 ه.ق).
23. خصائص الائمه، شريف رضى، (406 ه.ق)، مجمع البحوث الاسلاميه، مشهد، 1406 ه.ق.
24. خصائص أمير المؤمنين عليه السلام، أحمد بن شعيب نسائي، (303 ه.ق)، مكتبه نينوى الحديثه، تهران.
25. الخصال، شيخ صدوق، (381 ه.ق)، جامعه مدرسين حوزه علميه، قم، 1403 ه.ق.
26. ذخائر العقبي، محب الدين طبرى، (694 ه.ق) مكتبه القدسى، مصر، 1356 ه.ق.
27. سنن ابن ماجه، محمد بن يزيد قزوینی، (275 ه.ق)، دارالفكر، بيروت.
28. سنن الترمذی: محمد بن عيسى بن سوره ترمذی، (279 ه.ق)، دارالفكر، بيروت، 1403 ه.ق.
29. السيره النبويه، عبدالملك بن هشام بن ايوب حميرى، (218 ه.ق)، مكتبه محمد على صبيح، مصر، 1383 ه.ق.
30. شرح نهج البلاغه: ابن ابى الحديد معتزلى، (656 ه.ق)، داراحياء الكتب العربيه، بيروت، چاپ أول، 1378 ه.ق.

31. شواهد التنزيل، عبيدالله بن أحمد، معروف به حاكم حسكاني، (قرن پنجم ه.ق)، مجمع احياء الثقافه الاسلاميه، تهران، چاپ اول، 1411 ه.ق.
32. صحيح البخارى، محمد بن اسماعيل بخارى، (256 ه.ق)، دارالفكر، بيروت، 1401 ه.ق.
33. صحيح مسلم، مسلم بن الحجاج نيشابورى، (261 ه.ق) دارالفكر، بيروت.
34. الطرائف، سيد ابن طاووس، (664 ه.ق)، مطبعه الخيام، قم، چاپ اول، 1371 ه.ش.
35. عوالى اللئالى: ابن ابى جمهور احسائى، (880 ه.ق)، مطبعه سيد الشهداء عليه السلام، قم، چاپ اول، 1403 ه.ق.
36. عيون اخبار الرضا عليه السلام: شيخ صدوق، (381 ه.ق)، مؤسسه الاعلمى، بيروت، چاپ اول، 1404 ه.ق.
37. فرائد السمطين، ابراهيم بن محمد بن المؤيد حموينى، (722 ه.ق) مؤسسه المحمودى، بيروت، چاپ اول.
38. الكافى: محمد بن يعقوب كلينى رازى، (329 ه)، دار الكتب الاسلاميه، تهران، چاپ سوم، 1388 ه.ق.
39. كشف الغمه: على بن عيسى اربلى، (687 ه.ق)، دار الكتاب الاسلامى، بيروت، چاپ اول، 1401 ه.ق.
40. كشف اليقين، الحسن بن يوسف بن المطهر، علامه حلى، (726 ه.ق) تحقيق حسين درگاهى، 1411 ه.ق تهران.

41. كفايه الطالب، محمد بن يوسف قرشى گنجى، (658 ه.ق) المكتبه الحيدريه، نجف أشرف.
42. كمال الدين، شيخ صدوق، (381 ه.ق) مؤسسه النشر الاسلامى، قم، 1405 ه.ق.
43. كنز العمال، متقى هندی، (975 ه.ق) مؤسسه الرساله، بيروت، 1409 ه.ق.
44. كنز الفوائد، ابوالفتح محمد بن على كراچكى، (449 ه.ق) مكتبه المصطفوى، قم، چاپ دوم، 1410 ه.ق.
45. لسان الميزان، ابن حجر عسقلانى، (852 ه.ق)، مؤسسه الاعلمى، بيروت، چاپ دوم، 1390 ه.ق.
46. المحاسن، احمد بن محمد بن خالد برقى، (274 ه.ق)، دارالكتب الاسلاميه، تهران.
47. مختصر تاريخ دمشق، ابوالفضل جمال الدين محمد بن مكرم ابن منظور افريقى، (711 ه.ق) دار الفكر، بيروت، 1414 ه.ق.
48. مروج الذهب، على بن الحسين بن على مسعودى، (345 ه.ق)، دارالهجره، قم.
49. مستدرک على الصحيحين، محمد بن محمد حاكم نيشابورى، (405 ه.ق) دارالمعرفه، بيروت، 1406 ه.ق.
50. المسترشد، محمد بن جرير بن رستم طبرى، (310 ه.ق)، مؤسسه الثقافه الاسلاميه، قم، چاپ اول.
51. مسند أحمد، أحمد بن حنبل، (241 ه.ق) دار صادر، بيروت.

52. المعيار والموازنه، ابو جعفر محمد بن عبدالله اسكافى، (220 ه.ق) تحقيق شيخ محمد باقر محمودى، قم.
53. المناقب، الموفق بن أحمد بن محمد مكي خوارزمى، (568 ه.ق) مؤسسه النشر الاسلامى، قم، چاپ دوم، 1411 ه.ق.
54. مناقب ابن شهر آشوب، محمد بن على بن شهر آشوب، (588 ه.ق) المطبعه الحيدريه، نجف اشرف، 1376 ه.ق.
55. نهايه العقول
56. وسائل الشيعه: حرّ عاملى، (1104 ه.ق)، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، قم، چاپ دوم، 1414 ه.ق.
57. واقعه صفين، نصر بن مزاحم منقرى، (212 ه.ق)، المؤسسه العربيه الحديثه، بيروت، چاپ دوم، 1382 ه.ق.
58. ينابيع الموده، سليمان بن ابراهيم قندورى حنفى، (1294 ه.ق)، داراسوه، چاپ اول، 1416 ه.ق.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسانند؟

سوره زمر / 9

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

